

UJ KELET

FÜGGETLEN NAPILAP

Alapító főszerkesztő: Dr. Marton Ernő מרטון ד"ר א. מרטון ו"ל

12 OLDAL (értékadó) 6 SEKEL TEL-AVIV, 1981 SZEPTEMBER 28., HÉTFŐ 10,099 sz.

A KORMÁNY JÖVŐ HÉTEN HAGYJA JÓVÁ A HADÜGYMINISZTER TERVEZETÉT

Begin szerint a hadseregnek védelmi és nem uralkodó politikát kell folytatnia

A kormány tegnapi ülésén megvitatta Ariel Saron hadügyminiszter új tervezetét, amelynek lényege, hogy a területeken különválasztják a katonai és polgári igazgatás intézményeit. A javaslat formális jóváhagyására a legközelebbi — a jövő héten esedékes — kabinetülésen kerül sor.

Begin miniszterelnök meleg szavakkal méltatta a Saron által kidolgozott tervet, amely nem a formáját, hanem a lényegét te-

mintve tartalmaz új elemeket. — A hadseregnek védelmi és nem uralkodó politikát kell folytatni a területeken — mondta a kormányfő.

A minisztertanács számos beszámolót hallgatott meg és hagyott jóvá. Begin ismertette amerikai tárgyalásai eredményét és hangsúlyozta, milyen nagy a jelentősége annak, hogy kirajzolódna az izraeli-amerikai stratégiai együttműködés körvonala.

Az autonómia-bizottság tagjai ismertették a héten lefolyt egyiptomi tárgyalások lefolyását.

A minisztertanács részletes beszámolót kapott Jicchák Sámir külügyminiszter amerikai tárgyalásairól, köztük arról a beszélgetésről, amelyet Gromiko szovjet külügyminiszterrel folytatott.

CSÜTÖRTÖKÖN KEZDŐDIK A SAKK-VILÁGBAJNOKSÁG

A sakkvilágbajnokság játssza csütörtökön kezdődnek Olaszországban — jelenti Londonból az UPI hírügynökség. Anatolij Karpov világbajnok (Szovjetunió) és Viktor Korcsnoj mérkőzik meg a világbajnoki címért. Mint ismeretes, Korcsnoj a Szovjetunióból disszidált.

A versenvek két hónapig is elhúzódhatnak.

A NEMZETKÖZI ÉLET HIREI

A PENTAGON — az Egyesült Államok hadügyminisztériuma nagyszabású tanulmányt készített elő arról, hogy a Szovjetunió katonai fölényre törekszik és ennek érdekében sok irányú tevékenységet folytat. A minisztérium szakértői a számok nyelvén igyekeznek majd meggyőzni azokat, akik még mindig hisznek Moszkva „békepolitikájában”. A tanulmányt rövidesen publikálják.

GADAFI, Líbia elnöke befejezte budapesti látogatását, amelynek végetélte sajtóértekezletet tartott és közölte, hogy Kádár János és közötte teljes nézetazonosság alakult ki. Muammer Gadafi dél-magyarországi kirándulásával fejezte be a látogatását, majd átutazott Romániába, ahol Ceausescu elnök fogadta, s megkezdtek tárgyalásaikat.

A SZOVJETUNIO két nagyszabású földalatti atomrobbantást hajtott végre a Kaspitenger körzetében. A két robbantás között négy perc telt el. A nagy európai szeizmográfiai intézetek kivétel nélkül konstataáltak a robbantást, amely a Richter-skálának megfelelően 3-4 fokozatú volt, az erősségét illetően.

BELFAST mellett, egy börtönben 56 nap után újabb ir szabadságharcos szüntette meg az éhségsztrájkot. Mint ismeretes, azért folyik az éhségsztrájk, mert politikai foglyok státusát követelik maguknak az ir nacionalista szélsőségesek, miközben a börtönben egyszerű köztörvényi elítélteknek járó elbánásban részesülnek. Eddig 10 éhségsztrájkoló halt meg közülük.

THATCHER asszony, Anglia munkatársai előtt kijelentette, munkatársai előtt kijelentette, hogy ha nem jön létre az amerikai-szaudi AWACS-ügylet, fel fogja ajánlani a szaudi elvezetőnek az angol Nimród elvezető, rendkívül modern és hatásos felderítő repülőgépet. „Jó feltételek mellett szállítanánk” — mondotta a miniszterelnök.

AZ OBSERVER című londoni hetilap tegnap azt írta a lengyel gazdasági helyzetről írott kommentárjában, hogy Varsó-

Dr. N. TEITLER,

Tel-Aviv, Sd. Ben Cion 14, telefon 229453,

VISSZATÉRT KÜLFÜLDŐRŐL.

MINDEN KEDVES OLVASÓNKNAK, ELŐFIZETŐINKNEK, HIRDE-TŐINKNEK, A MAGYAR-ZSIDÓ KÖZÖSSÉG TAGJAINAK ITTHON ÉS KÜLFÖLDÖN

BOLDOG, BÉKÉS UJÉVET KIVÁN AZ

UJ KELET

Három horvát férfi eltérített egy jugoszláv utasszállító gépet

«Utban vagyunk Izrael felé!»

Végül is Cipruson, a larnacai repülőtéren szálltak le

Vasárnapra virradó éjjel nem mindennapi repülőeltérítésre került sor Jugoszlávia légitérében. Három németül beszélő horvát férfi eltérített egy utasszállító gépet, amely Belgrád és Dubrovnik között közlekedett és rádió útján azt közölték, hogy utban vannak Izrael felé.

Még most sem világos, miért akartak Izraelbe jönni. A Ben Gurion repülőtér nem adott engedélyt a gép leszállására, annak ellenére megfelelő előkészületek történtek arra az esetre, ha a gép mégis leszáll Luddon.

Erre azért nem került sor, mert nem volt elég üzemanyaguk. Végül is Ciprusban, a larnacai repülőtéren szálltak le. A gépnek 93 utasa és 12 tagu személyzete sértetlen. Néhány jelen-

téktelen sebesülés történt.

A három horvát politikai menedékjogot kért Ciprus kormányától, de Nicosia elutasította a kérésüket. Az utasok számára külön-gépet küldtek Ciprusra a jugoszlávok, a három megbilincselte horvát férfi azzal a géppel tért vissza Belgrádba, amelyet vasárnapra virradóra eltérítettek. Jugoszláviában vonják őket bíróság előtt felelősségre.

ISMÉT FENYEGETŐZNEK AZ ÖRMÉNY TERRORISTÁK

Az örmény terrorizmus vezetője tegnap közleményt adott ki Libanonban és elkeseredését fejezte ki, mert a francia kormány becsapta őket. Azt ígérték, hogy nem vonják felelősségre a párizsi török követség ellen elkövetett merénylet résztvevőit, s most bírósági eljárás indult ellenük.

Folytatjuk az akcióinkat és közölhetem, hogy két jörfel-szerelt csoport vár bevetésre. Ve-gye tudomásul a török kormány, hogy még sokat fognak hallani rólunk! — így szól a fenyegető közlemény.

A RENDŐRSÉG felkéri a közönséget, hogy az ünnepek alatt tanúsítson különleges éberséget és minden gyanus tárgyról azonnal tegyen jelentést. A lakosság fokozott biztonsága érdekében megerősített rendőrszolgálat lesz újév két napján az egész ország területén.

A pénzügyminisztérium utasítása: Öt százalékos költségvetéscsökkentés a minisztériumokban

A pénzügyminisztérium tegnap utasította a minisztériumok államtitkárait, hogy egy hónapon belül 5 százalékkal csökkentsék költségvetésüket.

A korábban jóváhagyott — és szintén a takarékos-ság szempontjainak megfelelően összeállított — költségvetés csökkentésére vonatkozik a pénzügyminisztérium utasítása.

Előzőleg kormányhatározat született erről.

Gazdasági tudósítók megjegyzik, hogy a sokáig tartó huzavona és vita után végre intézkedés történt a takarékos-ság ügyében. Ezt megelőzően a tárcák élén álló miniszterek és államtitkárok nem utasították el a költségvetéscsökkentés gondolatát, de olyan formában gondolták, hogy csak a többi tárcákra vonatkozik.

A tegnap kiadott pénzügyminisztériumi utasítás szerint már most hozzá kell látni a tárcák jövő évi költségvetésének előkészítéséhez, s ennek során további 5 százalékos lefaragása kötelező.

Szaudi szóvivő:

«Mitterrand igaz barátja hazánknek»

A francia államelnök kíséretében lévő újságírók egybehangzó jelentése szerint rendkívül szívesen fogadják a tárgyalásokat Chaled király és vendége között.

Tegnap egy órában határozta meg a tárgyalás időtartamát, de két és negyed órán át tanácskozott a két államelnök. Mitterrand kifejtette, szeretné alaposan tanulmányozni a szaudi álláspontját és a Fahed herceg, a trónörökös által előterjesztett béketervből minél többet realizálni.

Szó volt a körzetbe való szovjet behatolás veszélyéről is. Azt is megjegyzik az újságírók, hogy Mitterrand Izrael-barát

nyilatkozata, amelyet alig 24 órával elindulása előtt tett, nem hogy lehűtötték volna a hangulatot Szaudában iránta — ellenkezőleg.

A látogatás közös nyilatkozat aláírásával fejeződik be. Mitterrand Szaudiából hazatér Párizsba, s onnan kezdi meg közeli keleti közvetítő tevékenységét. Ennek lényegét ő maga így határozta meg: „Azt szeretnénk, ha Franciaország hathatós tényező lenne a közelkeleti béke megteremtésének folyamatában.”

A szaudi kormány szóvivője tegnap újságírók előtt kijelentette: „A tárgyalások során meggyőződtem arról, hogy a francia elnök igaz barátja hazánknek.”

Rokonainknak, barátainknak, ismerőseinknek, az Uj Kelet minden olvasójának Izraelben és külföldön, alkotó sikerekben gazdag, boldog és áldott új esztendőt kívánunk: Sáná tová

Rappaport Ottó, Ani, Rachel és Sosi

Élesen támadják Walessát a Szolidaritás gdanski kongresszusán

Két napja folyik Gdanskban a Szolidaritás szabad szakszervezet kongresszusa. A Reuter tegnap esti jelentése szerint nagyon sok felszólaló támadja Walessát és a vezetőség tagjait, mert kompromisszumos megállapodást kötöttek a kormánnyal a munkásokormányzat kérdésében.

A kongresszus előtt egy nappal ért véget a Szejm, a lengyel

parlament ülészaka, ahol törvényt fogadtak el a munkásokormányzatról — ehhez előzőleg Walessa hozzájárult.

A lényege, hogy a jövőben a kormány a Szolidaritás képviselőinek bevonásával dönt a gyár-igazgatók és fontosabb tisztviselők kinevezéséről. A legfontosabb üzemekben a döntés kizárólag a kormány kezében van. A Szolidaritás szélsőségei szerint nem kellett volna egyezkedni. „Csak nekünk legyen beleszó-lásunk, kik irányítsák a gyár-igazgatókat!” — hangoztatják a Walessát bíráló szónokok.

A Szovjetunió bírálata elmaradt a kongresszus második ülészakaának eddigi vitáiban.

LAPZÁRTAKOR:

Muammer Gádafi, Líbia diktátora befejezte rövid romániai látogatását és tegnap este Jugoszláviába érkezett. Azonnal megkezdte tanácskozásait a jugoszláv vezetőkkel.

AZ ISRAEL—SZOVJET-UNIO BARÁTI LIGA FELHÍVÁSA

Az Izrael—Szovjetunió baráti liga elnöksége tegnap felhívást tett közzé és a Sámir—Gromiko találkozóra való hivatkozással ezt írta:

— Izraelnek nem az az érdeke, hogy az amerikai stratégiai tervhez csatlakozzék és így szembe kerüljön a Szovjetunióval, hanem olyan politikát kell folytatnia, amely lehetővé teszi a diplomáciai kapcsolatok rendezését Moszkvával.

IDŐJÁRÁS

A meteorológiai intézet közli, hogy ma és az ünnepnapokon kellemes idő lesz. A hőmérséklet esik. Helyi esők lehetségesek.

A tel-avivi HADASH

könyvtárban az ünnepi hetek alatt 20 százalékkal olcsóbbak az antikvár-könyvek!

★

Minden kedves vevőnknek, olvasónknak boldog újévet kíván EGYED MIRJAM és munkatársai.

Pontos címünk: Tel Aviv, Nesz Ciona u. 4, tel: 659684.

A KÖLCSÖN

A nadvornai Rabbi Mordele, a csodatevő Báál Sém Tov talán utolsó igazi tanítványa, úgy olvastam az emberek lelkében, mint nyitott könyvben. Nehéz terhet vett a vállára ezzel a tehetséggel... Ami ugyanis mások szemében jótéteménynek tűnt, azt az ő éles esze néha bünnékként látta, a Fennvaló bocsáson meg minden jótét léleknek.

Kalonimos-Kálmán Berg a sziget termény nagykereskedő,

mint minden esztendőben, ezután is eljött a rabbihoz, ahogy szokta, Ros Hásáná és Jom Kipur előtt, a félelmetes napok előtt, amelyek az új évvel kezdődnek és a Megbocsátás Napjával érnek véget. Eljött a Kárpátokban meghúzódó Bustino falucsukába a rabbihoz, hogy bűnbocsánatot kérjen ismert és öntudatlanul elkövetett bűneiért, noha nemis tudott arról, hogy lettek volna ilyenek, s mások

sem tudtak a kereskedő eseti-egyes bűneiről. Kalonimos-Kálmán Berg, a múlt század közepe táján élő emberek jellegzetes gondolkodásmódját képviselte, s igyekezett békében élni a világgal és önmagával. Így azán nyugodt lélekkel látogatott el mindannyiszor a nadvornai rabbihoz. Becsületesen kereskedett, szép adományokkal támogatta a jótékonyági intézeteket, a szülőközdöket, és ugyanazzal a bőkezűséggel teljesítette a „gemilá heszed” parancsát, vagyis kölcsönöket adott kamat nélkül, zálog nélkül, nehéz helyzetben levő hitsorsosainak. Most sem érkezett üres kézzel a rabbihoz. Félénken, alázatosan csúsztatva a gyabulatlan deszkából ácsolt asztalra az ötven aranykoronát rejtető zacskót. Fényes nappal volt odakint, de az alacsony, gerendás mennyezetű szoba sötét volt: az ablakokat betörték, hogy egyetlen fényugár se hatolhasson be kívülről. A hosszú, repedezett, időtől megfeketedett asztalon többszáz viaszgyertya égett, amelyet a gyertyaöntő mester kizárólag a rabbi háza számára készített. A nagytekintélyű kereskedő letette hát az asztalra, óvatosan a gyertyák közé csúsztatva a pénztől dagadó zacskót. Tudta, hogy a pénz soha nem marad meg éjszakára a rabbi házában, mert még aznap szétszórja a szélrózsa minden irányába, hogy eljusson oda, ahol a legnagyobb szükség van rá.

A nadvornai Mordele rabbi azonban ezuttal hosszasan, szomorúan nézte az asztalon fekvő erszényt. Összevonta a szemöldökét. Kalonimos Kálmán úr aggodalmat eláruló pillantással nézte a rabbit. Talán haragszik — gondolta — és a szíve eltelt félelemmel. Vajon miért? Talán túl keveset adott? A rabbi azt sem tudja, hogy mennyi ezüst van az erszényben. S különben is, ki tudja megmondani, hogy mennyi a sok és mennyi a kevés, hiszen az attól függ ki adja, hogy adja és mikor adja. Egy eladósodott gazdag kis adománya nagyobb, mint a gazdagodó szegény adománya. S ki ismeri az élet teker-venyes útjait, ki tudhatná előre meddig emelkedhet, majd hová zuhan?... A jó Isen a tanúja, hogy ő, Kalonimos-Kálmán Berg mindig ereje szerint, sőt néha erején felül is adott...

Egy idő után, ki tudja mennyi telt el halálos csendben, a nadvornai reb Mordele ráemelte szemét és megkérdezte:

— Kölcsönt adtál ugyebár Moti Lézsernek, a kocsisnak kamat és zálog nélkül.

— Adtam rabbi! — sietett a válaszal Kalonimos-Kálmán kis sé meglepetten. — Miután megdöglött a lova.

— S mennyi időre kölcsönöztél neki?

— Hat hónapra, ennyire kérte, rabbi.

— S elmúlt a hat hónap. Nem jött fizetni!

A terménykereskedő bólintott.

— S mikor járt le a határidő? — kérdezte a rabbi.

— Csak három hete. — vála szolta egyre meglepettebben Kalonimos-Kálmán Berg.

— Három hét... három hét... mormolta a rabbi szomorúan — három hosszú hét... huszonegy nap, s ezalatt nem láttad nem kérted tőle vissza a pénzt.

— Hogy kértem volna rabbi nem értem.

— Mi több, titokban örvendtél is, hogy nem fizette vissza az adósságot. Arra gondoltál, ha fizet, holnap-holnapután megint

itt less a nyakadon újabb, bizonyra nagyobb kamat nélküli kölcsönért... Mig így, ha nem fizeti meg a tartozását, békében hagy, nem fáj többé a fejed!

Kalonimos-Kálmán Berg úr zavartan nézett a rabbihoz, úgy érezte, mintha föbe verték volna. Aztán lassanként elismerte önmagának, hogy valóban ezt gondolta, önkéntelenül. Az embernek mindenféle haszontalan gondolatok lopakodnak az agyába...

A nadvornai rabbi folytatta: — E három hét alatt szüntelenül jó, könyörületes, adakozó embernek éreztél magadat, csak azért, mert nem kérted vissza a pénzt... Három hete naponta megszegyentél Moti Lézser, a fuvarost, aki kerületet téged, ha az utcán találkoztok, lopakodva jár, hogy ne kerüljete szemtől szembe...

— De én úgy teszek, mintha nem vettem volna észre! — védekezett Kalonimos-Kálmán.

Rabbi Mordele hangja még szigorúbbá vált:

— Közledek Ros Hásáná, a törvénykezés és a megbocsátás napja. A templomban te a keleti falnál állsz majd, díszhelyen, szemben az imádkozókkal, miközben ő, Moti Lézser, a fuvaros, az adósod, kénytelen lesz elbujni az imádkozók háta mögé, hogy ne vedd észre... Inkább ne kölcsönöztél volna neki! A Fennvaló más úton segített volna rajta! — kiáltott fel dühösen a rebe.

— Mit tehettem volna, rabbi? És mit tehetek most? Adj tanácsot! — könyörgött kétségbeesetten Kalonimos-Kálmán.

— Amikor láttad, hogy letelik a hat hónap és nem jön a pénzzel, neked kellett volna személyesen elmenned hozzá és kérni az adósságot.

— Hogy mehettél volna, rabbi, amikor biztosan tudtam, hogy nincs pénze. Különben maga jött volna hozzám!

— Erről van szó! Ha biztos voltál benne, annál inkább el kellett volna menned hozzá és megkérdezned a határidőt, hogy az a szegény ember megkönnyebbüljön... s újabb kölcsönt kellett volna adni neki, hogy annak a segítségével becsüljtel visszafizethesse neked az első kölcsönt...

A rabbi szünetet tartott, majd megemihült hangon így szólt: — Most sem késő!

Nadvornai reb Mendele ezután már nem szólt semmit. Szemével intett a dagadozó erszényre, amely az asztalon feküdt a gyertyák között. Kalonimos-Kálmán Berg, a termény-nagykereskedő, megértette. Az erszény után nyúlt köszönetet mormolt és kilépett a szobából.

ÜZLET: tel: 229382
TEL-AVIV, BEN JEHUDA 100

ÜZLET: tel: 705573
BNÉ-BRÁK, Rabbi Akiba u. 102

ÜZEM: tel: 786756
BNÉ-BRÁK, Bár Kochbá u. 8.

KÜLÖNLEGES BUTOROK
LAKBERENDEZÉSI TANÁCSADÁS

● SZALONOK ● KÜLÖNLEGES KÖNYVSZEKRÉNYEK ● HALÓ ÉS GYERMEK-SZOBÁK ● KONYHÁK ● STB.

KIARUSITAS AZ ÜZEMBŐL 50% ENGEDMÉNNYEL!

Összes vevőimnek, barátainak és rokonaimnak

ברכת שנה טובה ומאושרת

TOMI IRSAY

A. D. FISCHOF

JÖVŐRE JERUZSÁLEMBEN

E kívánság-ima vérünkben kering, halhatatlan dalként, megnyugvást nem turó, ősi végrendeletként, reménykeltő célként. Akár a Himnusz könnyes mosolya. Akár a kimondhatatlan, forró és vissza nem térő, de el nem muló első szerelem.

E nép, e furcsa, akarata ellenére kiválasztott nép ezzel a dallal ébred és álmodzik és vergődik. A kiválasztottság ára, kint: ellenszenv, utálat; bent: keserű vetélkedések, értelmetlen önkorbácsolás. S mindenek felett a kérébük fehér repülése e föld felett, e templomzú föld felett, ő maga lélegzetünk reménye: feltűnik, olykor, mint ciklámen a kövek között, olykor bizonytalanságként a biztos dolgok bizonytalanságaként.

S egy vissza nem térő út.

Jövőre Jeruzsálemben — mond tuk szétszóródva a nagyvilágban akkor, amikor visszatérni Jeruzsálembé fogalom volt, utópia: a

nép s országa ujbból egyesülése, a majdnem két évezrede humpolygó tragédiája végetvetése. Jövőre Jeruzsálemben, mondtuk akkor is, amikor a szétszórátás veszélye tényé vált, amikor minden ut az egék felé vitt, füstként.

Jövőre Jeruzsálemben — halatszik ma is furcsa visszhangként, a szétszóródásból. Tompított visszhang ez, a nagyvilág növekvő antiszemita megnyilvánulása közepette, a franciaországi és németországi fasiszta garázdálkodások közepette, az Egyesült Államok Ku-Klux-Klanja nyílt zsidóellenes, mérgezett tettei közepette.

Jövőre Jeruzsálemben — halatszik a világból most, amikor visszatérni Jeruzsálembé nem csupán elérhető, de kötelesség is. A világgal szemben, a multtal szemben, a jövő nemzedékekkel szemben.

Másképp — a kívánság-ima értelmetlenné válik.

Családtagjainknak, barátainknak Izráelben és az egész világon,

BÉKÉS, BOLDOG ÜNNEPET, JÓ ÉVET KIVANUNK

Elisabeth és Antal FEIG, Wien,

valamint

Margit LANXNER (Feig), Mannheim

ROKONAINKNAK, VEVŐINKNEK ÉS ISMERŐSEINKNEK KIVANUNK

שנה טובה ומבורכת

WILLINGER JÁKOV

ARAYMÉVES ÉS CSALADJA

TEL-AVIV, ALLENBY 72. I. emelet ★ TEL. 624958

AZ IZRAELI IKKA KÉPVISELET

EGGED MIRIAM

ÉS A MUNKATARSÁK

HACHOEN JAKOV (Haifa)

BRAUN LASZLÓ és NEJE (Jeruzsálem)

BOLDOG, EREDMÉNYES ÜJÉVET

KIVANNAK ÜGYFELEIKNEK

ÉS BARÁTAIKNAK

רה"ט טומי FURNITURE TOMY

AZELŐTT REHITÉJ HERSKOVITS T. A., BEN JEHUDA

KÜLÖNLEGES BUTOROK

LAKBERENDEZÉSI TANÁCSADÁS

● SZALONOK ● KÜLÖNLEGES KÖNYVSZEKRÉNYEK ● HALÓ ÉS GYERMEK-SZOBÁK ● KONYHÁK ● STB.

KIARUSITAS AZ ÜZEMBŐL 50% ENGEDMÉNNYEL!

Összes vevőimnek, barátainak és rokonaimnak

ברכת שנה טובה ומאושרת

TOMI IRSAY

VILÁGOK VAJUDÁSA NAPJÁN

Irta: RÖSSEL MORDECHAJ

Most nem embertársaimmal kívánok vitába szállni, hanem Veled, magasságokban székelő Mindenható. Mert úgy érzem, hogy esendő gyermekeid, Izráel fiai, hibáik és bűneik, tévelygéseik és utkeresésük ellenére sem olyan rosszak, mint ahogyan saját magukról állítják.

„ASÁMNU, BAGADNU, GAZALNU” — Vétkeztünk, hűtlenkedtünk, raboltunk, valljuk be mellverdesve és olyan bűnökről teszünk vallomást amelyeket soha el nem követünk. Tesszük ezt a kollektív felelősség tudatától áthatva, az egész nép vállalja egyesek eltévelyedésének a következményeit. De Te, aki előtt nincs titok, aki belelátsz az emberi lélek legrejtettebb zugába is, jól tudod, hogy Izráel fiai jók és tiszták.

Ha akadnak, akik letérnek olykor utjaidról, akkor is különb ez a nép nagy, gőgös és fennhéjázó népeknél.

Ha más népet tettél volna ki oly sok szenvedésnek és megpróbáltatásnak, mint Izráelt, az nemesak pörölt volna. Veled, de megtagadta volna tanításaidat. Mert az emberi szenvedésnek és fájdalomnak vannak határai és amit reánk mértél, csak a mi nemzedékünk idején is, az több mint amit el lehet viselni.

Még életben vannak a nagy véresapolás gyér maradékai és ezek alázatosan kérik Tőled: nincse itt az ideje, hogy megpihenhessünk?

Hazahoztál bennünket és jáni engedted a szabadság, az önállóság útját, de nem adtad meg, hogy élvezhessük a maradéktalan békés életet.

Miért? Miért nem jár ki nekünk, hogy gondtalanul élvezhessük ennek az áldott országnak az áldásait? Hogy ne kelljen állandó idegőrlő éberségben éimünk, vajon mit forralnak ellenünk ellenségeink?

Ha bűnözünk, ezerszer megbűnhődtünk már szenvedéseink által, úgy érezzük, hogy nagyon hosszú időre kiegyenlítést nyert minden számlánk és a tartozás rovat Téged terhel. Mindenható, nem bennünket.

Még azok is közöttünk, akik letértek olykor utjaidról és nem mindig élnek törvényeid szellemében, azok is csak tévelygők, akik előbb vagy utóbb megtérnek Hozzád.

Te jól tudod, hogy a zsidó ember szíve páratlan kincs, amelyhez fogható kevés van kerek e világon. Ha ez a zsidó szív megkeményedik olykor, ne ird terünkre, hanem az idők és körülmények terhére, amikor megnehezítik az utadon járást.

Te mondtad bölcseséid által: „ISRAEL AF AL PI SECHATA — JISZRAEL HU” — Zsidó ember, ha vétkezik is, zsidó marad. A mi vétkeink sosem voltak főbénjárók, mi nem irtottunk ki más népeket, kezelnkhöz nem tapadt ártatlanok vére. Legfeljebb megtántorodtunk olykor a nehéz terhek viselése közben.

Ujesztendő napján engedd, hogy mint „KEL ERECH APAIM” — a szeretet és hosszantűrés Urához forduljunk Hozzád, könyörgünk: „TÁAVOR AL PESÁ VOTIMCHE ASÁM”. Tedd túl magad hibáinkon és töröld el vétkeinket.

„TÉFEN ÉLÉNU BÖRACHAMIM, KI ATÁ BÁÁL HÁRACHAMIM” — Fordítsd felénk kegyelmedet, hiszen a kegyelemgyakorlás ura vagy.

És midőn kinyitod az emlékezés könyvét, amelyben be van írva minden halandó sorsa, mondd ki a nagylelkű, éltető szót: SZÁLACHTI. t

ROSENFELD KÉPGALÉRIA

TEL-AVIV, DIZENGOFF 147, TEL. 22 90 44
Kivánunk vevőinknek, rokonainknak, ismerőseinknek, a Cáhálnak és Izráel lakosainak

שנה טובה ומבורכת

BOLDOG UJÉVET

Irta: SARTAJ HIMMELFARB

Az az érzésem, hogy a most bucsuzó év szinte röpké álmoként mult el felettünk, mert noha Izrael az idén is bővelkedett belső eseményekben és külpolitikai fordulatokban, mégis szinte elröppent, s most, az 5742-es év küszöbén úgy tűnik, mintha csak tegnap-tesnapelőtt léptük volna át az előző esztendőre.

Bárki tekintené is az alkalommal az elmúlt év eseményeit, feltétlenül a gazdasági kérdéssel kezdené, hiszen a nagymérvű infláció valóságos pusztítást hozott gazdaságunkra, s Izrael lakosai nagyon szeretnék, hogy a most következő esztendő fordulatot hozzon hazánk gazdasági életébe.

Ha valaki abban a hiú reményben ringatta magát az elmúlt év során, hogy az év meg hozza gazdasági helyzetünk javulását, az vagy nem értett a dolghoz, vagy tudatosan figyelmen kívül hagyta a közismert tény, hogy választási években szó sem esik fejlődés és javulás irányába mutató gazdasági intézkedésekről, sokkal inkább ígéretekről és kedvezésekről, mert ilyenkor a helypolitika megvalósításának a szeme előtt a jó voksokkal teljű urna képe és nem a nemzetgazdaságé lebeg.

Az elmúlt évben Izrael utcáin teremtett zűlést választási fesztivál, melynek hála leszállított áron lehetett autót, különféle villamos felszerelést és más fényvüzió-cikkeket venni, olyan rendezőre vallott, aki holnapra nem, csak a mai napra gondolt, csak a friss szákmányra, nem pedig arra, hogy holnap majd keserves áron kell megfizetni azt, hogy ebben a kis, szegény országban, amely nem saját forrásaiból tartja el magát, hanem túlnyomórészt külső országi segélyekből, a vezetők csak úgy szórják az ígéreteket és leviszik az árakat.

Nem kell ahhoz tanult közgazdásznak lennünk, hogy felfogassuk: az ígéreteknél, a kedvezéseknél kiirt váltóknak nagyon hamar eljön a lejárat, s hiába várunk gazdasági életünk normalizálására, a könnyelmű vállalkozókat törleszteni kell, s ez még messzebbre sodor bennünket az áhitott céltól.

Külpolitikai téren nem történtek sorsdöntő fordulatok, mert hiszen szüneteltek még az autonómia-tárgyalások is, amelyek pedig az Egyiptommal megkötött békeszerződés aláírása óta az izraeli külpolitikai tevékenység központjába kerültek.

Nem kétséges, hogy az elmúlt év során hazánk legkiemelkedőbb politikai eseménye a Kneszet-választás és ennek eredménye volt.

Sajnálatos tény, hogy voksokkal az izraeli választók nem biztosítottak kellő súlyt a hazai főbb politikai táborok egyikének sem, aminek következtében ismét koalíciót kellett alakítani, ez pedig olyan pártokra is támaszkodik, amelyeknek bár rendkívül kevés képviselőjük van a Kneszetben, mégis igen magas árat követeltek és kaptak azért, hogy a kor-

mányalakítás során a Likudot támogatják.

Mindaddig, amíg hazánkban nem nyílik lehetőség arra, hogy a politikai erő-tömörülések egyiké magá tudjon kormányt alakítani, addig mindig azt fogjuk tapasztalni, hogy a kormányalakítás körülményei nem erősítik meg, sőt meggyöngítik a kormányt, a polgárok pedig lebecsülik, mert amikor a választó valamelyik központi erő-csoportra adja a szavazatát, bizonyára nem az a szándéka, hogy aztán ennek a nagy pártnak törpe pártok irják elő az olyan intézkedéseket, amelyek sehogy sincsenek a nép többségének ínyére.

Induljon szerencsés órában az új év, álljon meg benne Izrael állama minden próbatételt, hiszen jelentős év ez, amelyben a Cáhál végleg elhagyja a Szinájban még kezünkben maradt területeket és a békeszerződés értelmében átadja Egyiptomnak.

Az utóbbi napokban azt közölte az egyiptomiak, hogy illetékes izraeli megbízottak tudomásukra hozták, hogy Izrael még a kifizetett időpont előtt átadja a szinajai területeket. A dátum előbbrehozatalára nem térünk ugyan ki, de hozzáfűzzük, hogy igen sok izraeli feszülten várja az elkövetkezendőket, mivel féltik, hogy Izrael és Egyiptom kapcsolatai a Szináj teljes kiürítése után, mert hiszen nem titok, hogy Izraelben nem kevesen adták nyílt kitéjezést a gyanuspernek, miszerint a békefolyamat és a két ország normalizációja csak addig a napig tart, amíg át nem adjuk Egyiptomnak a Szináj teljes területét.

Ezek a feltételezések ellentmondanak az egyiptomi elnök ismételt nyilatkozatainak, aki minden alkalommal biztosította hallgatóit afelől, hogy a normalizáció folytatódik, a két állam között kötött békeszerződés pedig megerősödik.

A remélhetőleg jókat hozó új év tehát Izrael és Egyiptom kapcsolatai kialakulásának ideje, feszült várakozás éve lesz, s noha Izrael népe megszokta azt, hogy ilyenkor minden találkozás alkalmával jót kívánjanak egymásnak, valójában nemcsak az egyéni boldogulást kívánják, hanem főképp az ország békéjét és nyugalomát. Valóban, több mint három évtizedes fennállásunk után itt lenne már az ideje, hogy hazánk biztonsági szempontból elnyerje nyugalomát, rozzant nemzetgazdasága végre egyenesbe kerüljön, s bár eddig nem teljesedtek be buzgó imáink, imádkozunk az idén is azért, hogy az idén fokozódjék biztonsági megerősödésünk, melyüljön el a béke Izrael és Egyiptom között, leljük meg végre az egészséges nemzetgazdaság felé vezető utat. Ha ebbeli óhajaink csak részben is teljesülnek, boldogan fogjuk látni, hogy meghallgatták fohászaikat.

Boldog, áldásos évet Izrael teljes népének a szétszórásban és a hazában egyaránt!

NE ENGEDJÜK MEGDÖNTENI HITÜNKET!

Irta: BARKAY ZEEV

Ha azt kérdezik, mi Izrael fő problémája az ötezerhatszáznyolcvenkett év küszöbén — nem lehet rá válaszolni. Izraelnek ugyanis, fennállása óta minden problémája — főprobléma: legyen az alijja, államgazdaság, törzsek közötti ellentét, valamint vallás és állam viszonya. Izrael és a diaszpóra kapcsolata, és persze, honvédelem, annak minden, sajátos ágazatával: harc a terror ellen, védhető határok biztosítása az ellenséges szomszédokkal szemben s tágabb értelemben valójában ebbe a keretbe tartozik a „palesztin kérdés” is.

A felsorolás nem jelent fontosági sorrendet; akárhogy felsoroljuk, mind egyformán fontos: mert ezek a problémák egymásba kapcsolódnak: kudarc bármelyik területen sorsdöntő, sőt végzetes lehet az államra.

Mégis, ha úgy tesszük fel a kérdést, hogy melyik a legaktuálisabb probléma az új év kezdetén, akkor már könnyebb meghatározni és válaszolni rá: viszonyunk önmagunkhoz. Izrael népének viszonya államához, nemzeti célkitűzéseivel. Ez áll most próbatétel előtt vagy éppen próbatétel alatt.

Ellenségeink belátták, hogy fegyverrel nem képesek megsemmisíteni bennünket. Ma már senki előtt sem titok, hogy Szádát azért szánta rá magát a békére, mert felismerte, hogy háborúval nem ér el semmit Izraellel szemben. A többiek nem adták fel ezt a reményt, csak taktikáit változtatták: olyan fronton támadják Izrael, ahol nemcsak külső, de — sajnos — belső támogatásra is számíthatnak.

Ez pedig: Izrael igazába vetett hitének megdöntése.

Felismerték — és valljuk be, helyesen, — hogy ha ez sikerül

— Izraelnek vége! Izrael ugyan is nem Amerika. Amerika elég nagy, erős és főleg gazdag ahhoz, hogy mindent kibírjon — még a csufos vietnami kudarcot is; habár abba vitathatatlanul beleszórt.

De ma már tudja, hogy ha Vietnamban győz — más képe (és térképe) lenne a világnak.

Mert nem lehet úgy háborút viselni, még kevésbé győzni, hogy közben az ellenségek adunk igazat.

Márpedig ezt célozza az ellenünk megindult koncentrált támadás: meggyőzni a világot arról, hogy nem Izraelnek van igaz, hanem ellenségeinek, s ha ez sikerül, innen már csak egy lépés kétélyeket kelteni Izrael népeben saját igazá iránt: „ha mindenki ezt mondja, talán mégis van valami a dologban?”

S erre a legjobb eszköz, a régi „jól bevált” náci módszer: először emberi mivoltukban kell megaláznia a zsidókat, becsmérlni, rágalmazni, minden létező alantas tulajdonsággal vádolni, megutáltatni, kizárni az emberi közösségből — s aztán könnyű szerezni felfűzést.

...A jelen UNO-közgyűlés, iraki elnöklet alatt, ki akarja zárni Izraelt a nemzetközi szervezetből. Nem, mintha ennek be nem következése halálos csapás volna Izraelre — korántsem. (Az UNO-nak más becsmerlése: alanyt kelene keresni.) De a folyamat világszerte: először ünneplik a revolvers Aráfat, aztán „fajvédő mozgalomnak” nyilvánítják a cionizmust, most pedig: „Ki Izraellel a nemzetek közösségből?”

A jelek nem arra utalnak, hogy ez sikerülni fog — de csak a vak nem látja a tendenciát. Minden szélsőséges eszmét, hir-

dető propaganda egyik alapja, hogy minél képtelenebb, ostobább és pimaszabb az a hazugság, melyet terjeszt, — annál nagyobb kilátás van arra, hogy elhiszik — csak gyakran kell ismételni.

Az Izrael ellen felhozott leggyalázatosabb hazugság, hogy Izrael „náci módra viselkedik”. S ez egyben a leghatásosabb is, mert legalkalmasabb arra, hogy megutáltassa Izraelt a világ szemében.

„Náci módra” viselkedik az az Izrael, amely nem itéli halálra a legvéresebb kezű terroristát sem, még akkor sem, ha bebizonyosodik, hogy többszörös gyerekkilgyilkos; „náci módra” viselkedik az az Izrael, melynek felsőbbi róságához folyamodhat a „területek minden lakosa, ha úgy érzi, hogy jogsérelem érte; „náci módra” viselkedik az az Izrael, amely olyan kereseti lehetőségeket, következésképp életfeltételeket és jólétet biztosított a „területek” lakosainak melyekről azelőtt álmodni sem mertek.

De talán még nem is ez a legmegdöbbentőbb és legveszélyesebb. A legmegdöbbentőbb és legveszélyesebb az, hogy ez a méltó nálunk, belül is terjed.

Mintegy tíz nappal ezelőtt, a televízió péntek esti hírmagazinjának befejezésekor három percre elsötétült a képernyő. A nézők javarészt technikai hibának vélték a dolgot. Valójában azonban az történt, hogy a televízió hírszerkesztői és riporterei ebben a formában tiltakoztak az el-

len, hogy Lapid vezérigazgató le tiltotta a „Cáhál a színház tükrében” c. tévériportot, amely három olyan helyi szindarabról számolt be, amely a hadsereg életével foglalkozik. A betiltás oka: a vezérigazgató megállapítása szerint ezekben a darabokban a Cáhál katonái — valóban náci módra viselkednek.

Nem láttam a szóban forgó darabokat, de ismerve hazánk „művészeti életben” uralkodó tendenciákat — minden további nélkül elhiszem Lapid megállapítását.

Az úgynevezett több jellemző vonása van. A leglényegesebb persze, hogy ilyen beállítottságu művek kerülnek bemutatásra nálunk. Az egyiket a haifai Városi Színház mutatja be, a másikat a Mázséchet, a harmadikat pedig a Kvucát Hátéatron társulat. Nem bizonyos, hogy mindhárom darab ugyanolyan színben tünteti fel katonáinkat, azonban, Lapid szerint, a tévé-riportban a jelek úgy összefolynak, hogy nem lehet pontosan megállapítani, melyik melyik darabhoz tartozik. Jellemző, ugyancsak a tendenciára, hogy a Mázséchet társulat darabja, a „Katonák utra keltek” — egy angol színmű áthelyezése izraeli milióbe. Az eredeti arról szól, hogy katonák háborúban foglyot ejtenek, s hogyan viselkednek vele. Az izraeli verzióban a Cáhál katonái Libanonban egy terroristát ejtenek foglyul...

De maga külön kérdés. Miért kellett átdolgozni a darabot, (Folytatás a 7-ik oldalon)

Muljon el tőlünk ez az év

Irta: CHANÁ ZEMER

Út az óra, el kell bucsuznunk az 5741-es évtől, de eltekintve az idő múlása okozta szokott busongástól, nekem nem különösebben fáj a bucsu. Ugy értem, nem volt „rokonszenves” év, vagy is sok minden leverőt követtünk el a foyamán.

Ha áttekintjük az év fejleményeit, s kivált ha a jelenlét, nem pedig a történelemmel foglalkozunk, akkor vizsgálódásaink középpontjában saját magatartásunk bírálásának kell állnia. Nem annak, hogy miket tettünk velünk, hanem hogy mit tettünk mi magunkkal, mert hát ez az, ami tőlünk függ. Hát ebből a szempontból nézve a dolgokat, láttam már ennél szebb éveket is.

Ebben az évben csucsteljesítményeink voltak a belvillongások terén, s itt nem a politikára gondolok. Választások éve volt, s az ilyen években természetes, hogy a versengés során ki-ki torztükrében mutatja meg az ellenfelét. Nem kívánatos dolog, de várható, a politikai élet egyik ténye ez. Nem erre gondolok tehát, hanem arra, hogy ebben az évben Izraelben egyre vadabb lett az összecsapás a világi és a vallásos pártok között. Most teljesen mellékes, ki a hibás, ki kezdte, mi volt az oka. Az események azt mutatták, hogy igen nehezen esik békében élnünk egymás mellett.

De az eddigi éveknél durvább formát öltöttek az idén a törzsi

ellentétek is. A megnyilvánulások egyik része politikai, pártközi vagy pártokon belüli kifejezés volt. Lehet, hogy ezeket is az urnák okozták, lehet hogy nem. Annyi bizonyos, hogy még soha nem esett ily sürűn szó a gefilte fis és a kuszkusz közti küzdelemről, mint az idén.

Pedig ha mi magunk támadjuk egymást vallási vagy törzsi alapon, akkor már külső ellenségekre nincs is szükségünk. Nincs szükségünk, ámde megvannak. De még ha aránylag kevés terrorcselekményt követnének is el, s még ha nem is lenne nálunk anynyi belviszály — akkor is szüntelenül gyilkoljuk egymást az országutakon. E tekintetben is rémitően szomorú az elmúlt év mérlege.

Tulsok olét nem hoztak az idén, az alijja lecsökkent, s azt is tudjuk, hogy a jerida is alihánem megnőtt. Ez a mi bűnünk, de közelebből kié?

Magát az évet nem lehet hibáztatni az évek passzívák, semlegesek. Minden évben lehet jót is tenni, rosszat is. De a tények pecsétjét az év hordja, miéértis igen kétséges, hogy majdan egyik szép évünként emlegetjük. A legjobb sietősen elbűsülni tőle, szívünkben azzal a szándékkal, hogy a most következő új évet jobb magatartással szebbé igyekszünk majd tenni.

Kezdődhet az új év, jöhetnek áldásai.

JOSZI STERN RAJZA

Ott álltak a mi lábaink a te kapuidban, oh Jeruzsálem!

Könyörögjétek Jeruzsálem békességéért; legyenek boldogok a téged szeretőik!

Békesség legyen a te várfalaid között, csendesség a te palotáidban.

Atyámfiaiért és barátaimért hadd mondhassam: béke veled!

Az Urnak, a mi Istenünknek házáért hadd kívánhassak jót tenéked!

Dávid zsoldtárából

A VÁROS

17 ESEMÉNYEK MARGÓJÁRA

ÚJ TÜKRÖI BEGINNEK AZ ÚJ ESZTENDŐRE

Írta: ARAD GIDEON

Begin miniszterelnök amerikai látogatása alatt élesen bírálta az amerikai sajtót, a tévét és a rádiót, amely szokatlanul barátságosan fogadtatásban részesítette. Persze az izraeli sajtóval, no és főleg a tévével sincs megegyezve és ezért a New-Yorkban rendezett revizionista gyűlekezeten támogatókat keresett Likud-párt lap alapítására.

Mint minden verbális demagóg, Begin is rendkívül érzékenyen reagál a közvéleményben kiváltott hatásra. A tömeggyűléseken a boldogság netovábbja számára a csöcselék üvöltése: Begin-Begin... Minden bírálatot a tömegközlelési eszközökben hazaárulásnak tekint. Aki nem ért vele egyet, az nem lehet hazafi. Aki külföldön bírált, az Izrael ellensége. Csak az lehet patrióta, Izrael igazi barátja, aki fenntartás nélkül támogatja a Begin-kormány politikáját. Sajnos, alig található ilyen lelkes támogatók a világon, sőt a Fehér Házban sem, a pompás fogadás és baráti szöveg ellenére.

Miniszterelnökünk nem tudja megérteni, hogy a sajtó csupán az események és a közvélemény tükré. Persze nem mindig teljesen objektív tükré — ez emberileg lehetetlen. És vannak más befolyások is, amelyek néha kissé eltorzítják a tükörképet. Így a Newsweek című, milliós példányszámú amerikai politikai hetilap címlapján Gálli-puskákban font Mágén Dávid övezte Begin arcát, főlötte pedig ez a kérdés állt: Begin — a béke akadály? Pedig rendszerint a Newsweek az, amely barátságosabb, mint a még nagyobb számú „Time”.

KÁTÁRRÓL ÖMLIK A DOLLAR

A nagy politikai hetilap csupán azt a kérdést vetette fel, amely

Vevőimnek, rokonaimnak és baráti körömnek kívánok

KOFER (KUPFER) BRACHA

képerreztető — Tel-Aviv, Bugrasov 91. Tel. 284524

A SZÉP ÉLET TITKA: az olvasás.

FODOR

KÖLCSÖNKÖNYVTÁR
Rámát-Gán, rech. Bialik 30. Tel. 729693.

GLÜCK

az ismert szakember
TAPÉTA — P.V.C.
ragasztás.
NAGY VÁLASZTEK.
RÁMÁT-GÁN,
RECHOV HÁROE 7.
TELEFON: 720807
SÁNA TOVA

kíván üzletfeleinek, rokonainak és barátainak

HERZ MIKI

aranyműves és vésnök
Tel-Aviv, Ramban utca 5
Tel. 659984

Rokonoknak, barátoknak, ismerősöknek
boldog, békés, egészséges újévet kíván
SALAMON MIHÁLY
ES NEJE,
Tel-Aviv

vezető helyen állt az egész amerikai sajtóban — de ezt kiélezett formában tette. Ennek egyik valószínű magyarázatát megtalálta a Newsweek szept. 7-iki számában. Megdöbbenve olvastunk a Kátár arab sejkés 10 éves függetlenségét magasztaló cikkben ilyen kitételeket: „Kátár, az Öböl és az arab világ fejlődését állandóan fenyegeti a cionista agresszió veszélye, amely az egész világ számára katasztrófális háborúhoz és pusztításhoz vezethet. Kátár elítélte Izrael legutóbbi kegyetlenségeit Libanon szuverén állam ellen” stb. stb.

Csak újabb alapos vizsgálat után vettük észre a legtöbb olvasó figyelmét biztosan elkerülő apróbetűs megjegyzést: „Kátár állam tájékoztatói minisztériuma sajtóosztályának közleménye”. Ez azt jelenti hogy burkolt hirdetésről van szó. A két oldalra terjedő cikk elhelyezése dollárokból is sok tízezresre kerülhet. Ez még a Newsweeknél is számít.

Az amerikai és az izraeli sajtó nagyrésze azonban tárgyilagosságra törekszik. Jellemző, hogy jó formán teljesen elitunt a pártját, amely még a függetlenség első éveiben is uralta az izraeli sajtó képét. Ma már csupán a párttámogatáson tengődő Al Hámismár (a Kibuc Arci lapja) és a VNP haldokló Hácófé-ja maradt meg a pártlapok közül, míg a Dávár, a Hiszadrut lapja, közelebb áll a Hiszadrutban uralkodó Munka-párthoz. A két kis Aguda-lap teljesen jelentéktelen.

A vezető héber reggeli lap, a Háárec, mint a két nagy déli lap, teljesen független, bár a déli lapok főszerkesztőinek rokonszenve jórészt a Likud felé irányul.

A sajtó tulnyomó része tehát távolról sem ellenséges Beginekkel szemben. A televízió közhatóság kezében van, a közoktatásügyi miniszter felügyelete alatt. Vezérigazgatója Lapid Tomi, aki kiváló és tapasztalt újsíró, távolról sem lehet Likud-ellenes hajlamokkal vádolni. Az ő keze alatt van a rádió is Begin mégis panaszkodik. Mint Hófehérke mostohája, Begin sem saját szépségében keresi a hibát, hanem a tükörben. A sajtótükörben mutatkozó kép nem szép és nem hibátlan — tehát a tükör a hibás. Új tükröt kell keresni.

AZ ELLENSÉGSZERZÉS MŰVÉSZETE

Egyelőre a régi tükörben kell keresni az elmúlt esztendő külpolitika képét. Nyugodtan lehetne a téletség évének nevezni, hiszen előbb az amerikai elnökválasztást, majd a Reagan-kormányzat belendülését ezután Reagan felépülését kellett bevárni a merénylet után, végül pedig az izraeli választások és az új ortodox-nacionalista koalíció kialakítása gátolták a külpolitikai tevékenységet.

Sajnos nincs módunkban arról beszámolni, hogy Izrael kormánya új barátokat szerzett és csökkentette volna elszigeteltségünket. Ellenkezőleg, miniszterelnökünk azzal töltötte az időt, hogy növelte ellenfeleink amugy is jelentős táborát. Hol a német kancellárt, hol az időközben megbukott francia elnököt sértegette, majd az új amerikai hadügyminisztert nevezte ki Izrael ellenségévé. Nem említjük Bruno Kreisky elleni bírálatát, mert az osztrák kancellár kezdte megközelíteni a biztos távolban, New Yorkban székelő Teitelbaum ex-

szatmári rebbe-utód Izrael-gyűlölő letét.

A testvérgyűlölet választási célokra való szításával együtt Begin elidegenítette az amerikai zsidóság jórészt is, olyannyira, hogy az Amerikában óriási költséggel, ügyesen működő arab propaganda nyugodtan idézhette vezető zsidó személyiségek bírálatát az izraeli kormány politikájára felett. Hallgatag külügyminiszterünk, Jicchák Sámir, viszont kitűnően illeszkedett bele a nemlétező izraeli tájékoztatás keretébe. Ő legalább nem gyűjtött ellenségeket, de barátokat is alig szerzett.

STRATÉGIAI EGYÜTTMŰKÖDÉS?

Most, az amerikai látogatás után a „stratégiai együttműködés” ígérteit hirdetik új szövetségként. Valójában ez az együttműködés már régebben fennáll. Részben az annak idején Egyiptommal kötött átmeneti egyezményekhez csatolt okmányokban jutott kifejezésre, részben pedig a régi, iratlan megállapodásban, hogy Amerika megvédi Izraelt „külső nagyhatalmi beavatkozásai”, azaz szovjet katonai támadással szemben — persze csakis védelmi háború esetén. Ezért helyezte Amerika teljes készletbe egész stratégiai haderejét a jomkipuri háború alatt, amikor Moszkva előkészületeket tett repülőhadosztályok bevetésére Szíria védelmére. Erről van szó, amikor amerikai elnökök minden alkalommal megerősítik „Amerika elkötelezettségét Izrael biztonságára iránt”.

Ez tehát nem új, mint az amerikai hadihajók gyakori izraeli látogatásai sem (nem csupán a tengerészek üdülése céljából). Ami tényleg új eredmény: 200 millió dolláros amerikai rendelés az izraeli hadiiparról. Ez az a cukorka, amellyel Reagan és Weinberger enyhíteni akarták a szaudiai fegyverügylet keserű pilluláját.

Ez a fegyverügylet, amely időközben több, mint 10 milliárd dollárra duzzadt, kellemetlen dilemmába hozta Izraelt. Az amerikai szenátus jelentős körei hevesen elleneztek a Weinberger által létrehozott ügyletet (az AWACS kémrepülőgépek, számtalan nagy távú F-15, lég-lég rakéták, új típusú radarok és meggyás). A Kongresszus számos szenátora és képviselője joggal tart attól, hogy Szaudiában megismétlődik, ami Iránban történt és a sok legmodernebb amerikai fegyver végül ellenség kezébe jut. Csak a State Department „arab szakértői” hisznek a szaudi királyság stabilitásában. Vajon meddig állhat fenn a forrongó arab világban a középkori feudális rendszer ezen csökevénye?

Ezenfelül kongresszusi körök azt is ellenzik, hogy Amerika ismét a nagy fegyverkereskedő szerepét vállalja és tudatosan fokozza a fegyverkezési versenyt a világ érzékeny pontjain.

IZRAEL KINOS DILEMMÁJA

Ezek a körök teszik ki az ügylet ellenfeleink többségét. Az izraeli diplomáciának mégsem si-

került elkerülnie azt a nem kívánatos fejleményt, hogy a szaudi fegyverügylet „izraeli ügyé” váljék és így kiváltsa az összelátkozást az új amerikai kormányzattal. Haig külügyminiszter külön New Yorkba repült és feltartóztatta a hazainduló Begin repülőgépét, hogy erőlyesen megrójjja Izrael miniszterelnökét, mert nyíltan felszólalt a fegyverügylet ellen, amelynek jó vághagyását Reagan presztizskérdéssé tette.

Amikor még lehetett volna csendben, de erőlyesen működőtni az izraeli „lobby-t” a Kongresszusban, barátaink panaszkodtak, hogy nem kapnak semmiféle tájékoztatást, de amikor Izraelnek már szörnyen a háttérben kellett volna maradnia azzal, hogy ez mindenképp előtt Amerika ügye — hirtelen megszólalt miniszterelnökünk.

Igy tehát a fegyverügylet, amely a Reagan-kormányzat zavaros közelkeleti stratégiájának jellemzője, Izrael biztonságának ügyévé vált — úgy ellenfeleink, mint barátaink szemében. Már nem látszik kiut a dilemmából: ha a Kongresszus jóváhagyja, a fegyverügylet megvalósítása súlyos biztonsági veszélyt jelent majd Izrael számára. Másrészt Reagan már tudatta, hogy amennyiben nem nyeri el a Kongresszus jóváhagyását, úgy nem kerül sor az Izraelnek ígért stratégiai megállapodásra, amelyről csak novemberben (a Kongresszus döntése után) kezdődhetnek tárgyalások. Izrael tehát minden képpen vesztesként kerül ki az ügyből.

SZAUDIA BEFOLYÁSA

A legnagyobb veszély azonban pillanatnyilag nem a több év múlva tervezett fegyverszállításokban rejlik, hanem abban, hogy Reagan és társai milyen rendkívüli fontosságot tulajdonítanak azoknak. Az elnök, aki még nem régen meglepő méretű támogatásban részesült a Kongresszusban, most hajlandó szembeszállni a Capitoliummal egy olyan ügyletért, amely ugyan milliárdokat hoz a fegyveripar konyhájára, de legalábbis kétes értékű Amerika biztonság szempontjából. Reagan kockára teszi presztizsét — mert Fahd szaudiai trónörökös presztizskérdéssé tette az AWACS- és F-15 repülőgépeket. Ez tehát a veszély: Szaudia vésszen növekvő befolyása az USA stratégiájára és politikai vonalvezetésére. Ez kémrepülőgép nélkül is látható.

De Begin nem ezt látja tükrében. Ő Amerika egyenrangú szövetségese szerepében tetszeleg ön magának.

Együttműködésünk Amerikával az elmúlt évtized alatt egyre szorosabbá vált. Sohasem volt titok, hogy politikánk a jelentős amerikai zsidó közösséget is nagyfő fontosságú tényezőnek tekint. A Szovjetunióval 1967 óta nincsenek diplomáciai kapcsolataink és Moszkva arabbarát vonalat követ. Mindemellett azonban eddig minden izraeli kormány gondosan elkerülte a nyílt ellenségeskedést a keleti világhatalommal és tartózkodott az elkötelezettségtől a hatalmi konfliktusban. A Szovjetunió, arabbarát politikája ellenére, mindig elismerte Izrael létjogát és ellenezte Izraelnek az arabok által kívánt megsemmisítését.

HADÜZENET MOSZKVÁNAK

Ezt most Begin egycsapásra megváltoztatta. Új ellenséget szerzett Izraelnek. Nyilvánosan elkötelezte Izraelt a Szovjetunió elleni háborúra Amerika oldalán. Oly kihívás, amelyet a szovjet diplomácia aligha fog figyelmen kívül hagyni.

Mit kaptunk ennek fejében? Kétszáz millió dolláros fegyverrendelést a stratégiai együttműködés máris félig visszavont ígérteit — és az amerikai hadügyminiszter javaslatát, hogy fogadjuk el tárgyalási alapként Szaudia „béke-

tervét”, amely csupán néhány árnyalattal rosszabb a Szovjetunió által támogatott tervénél! Szaudia a maga részéről csak ezt a „béketervet” kínálja engedelményként.

Nehogy ezzel záruljon az év veszteséges mérlege, hirtelen elhatározták a két év óta sikeresen holtvágányra tolt autonómia-tárgyalások felújítását. Valaki figyelmeztette dr. Burg autonómia-, vallási-, rendőrségi és belügyminisztert, hogy áprilisban végleg kivonulunk Szinájból és nem lesz a kezünkben semmilyen ütőkártya Száddal szemben, sem oly megállapodás, amelyben Egyiptom legalább burkoltan elismeri Judea és Somron becsatolását, korlátolt önkormányzattal. Így tehát most Burg multiminiszter máris félig visszavont ígérteit — és az amerikai hadügyminiszter javaslatát, hogy fogadjuk el tárgyalási alapként Szaudia „béke-

retébe tartozik.

«SAHAR» HIRDETŐIRODA

HAIFA,

SAPIRA U. 13 • TEL. 662453, 669229

HIRDETÉSEK FELVÉTELE 20 ÓRA UTÁN
TELEFON: 88147

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN

HIRDETŐINEK, ROKONAINAK
AZ ÚJ KELET VEZETŐSÉGEINEK
ÉS DOLGOZÓINAK

Különleges ékszer — Megrendelések — Javítások

SMUÉL SZELA

ARANYMŰVES

Haifa, Nordau u. 14 (az udvarban)

Tel. 04—535327

Briliáns valódiságának megállapítása helyben különleges

„DIPRO DIAMANT TESTING” készülékkel —

Beclsékek biztosító társaságok részére

„PÁL” HÖLGYFODRASZ-SZALON

HAIFA, HERZL UTCA 32 • LÉPCSŐ FELJÁRAT

Telefon: 644091, az „Orah” mozival szemben

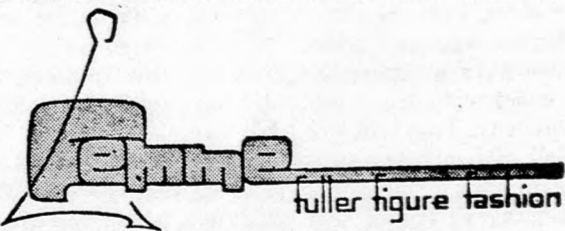
KIVÁN N.E. HÖLGYKÖZÖNSÉGEINEK,

ROKONAINAK, BARÁTAINAK

חגיגות חגיגות חגיגות

„FEMME” divat nagy méretekben

DIVATOS, HÍZELGŐ SZABÁSÚ MODELLEK ERKEZTEK AZ ÁTMENETI ÉS A 82-ES TÉLI SZEZONRA

Haifa, Nordau u. 9., tel. 665076.

Kívánunk vevőinknek és barátainknak

שנה טובה

KOHL EMIL (Hemnyus)

ÉS CSALÁDJA

KIRJAT-TIVON — Tel.: 04—934102

boldog újévet kíván rokonainak, barátainak

שנה טובה

IGEN, DE...

Neptunuszon innen, Szaturnuszon túl

A Voyager 2 amerikai űrszonda nemrég haladt el a Szaturnusz bolygó közelében és szenzációt keltő felvételeket közvetített a másfélmilliárd (!) kilométerre keletre lévő égitestről.

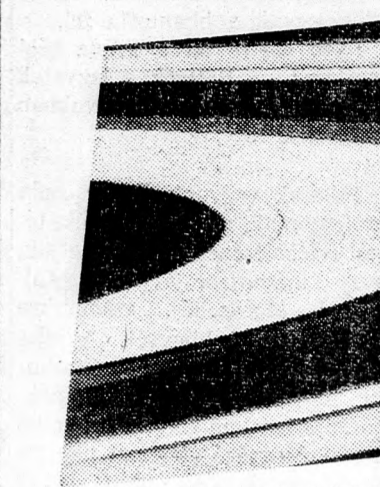
A híres Szaturnusz-gyűrűk szinte fényképei éleesebbek, mint a Járkon-parton készült családi képek és a vég nélküli Semmiben keringő, kövekből és ércrögökből álló roppant karikák hangtalan és szabályos körforgása, amely az idők kezdetétől fogva egy hajszálnyit sem változott, babonás félelemmel tölti el az embert. Az űrszonda bonyolult műszerei megvizsgálták a Szaturnusz jégge fátyolt ammoniából alakult felhőit, amelyeket a Naprendszer leggyorsabb szelei 1800 kilométeres sebességgel kergetnek az óriás gömb körül, miközben felettük ünnepélyesen kering 17 titokzatos, egymástól érthetetlenül eltérő természetű hold. A legkisebb, egy ovális formájú törpe (leghosszabb átmérője alig 40 kilométer), a belső gyűrű mentén kering, mint a nyáját őrző pulikura. A Szaturnusz legnagyobb holdja, a Titán viszont 5140 kilométer átmérőjű (a Földé 12756 kilométer) és a Naprendszer egyetlen olyan holdja, amelynek légköre van. A Voyager 1, amely múlt év novemberében járt azon a vidéken, már akkor közölte, hogy ez a lékör főleg metán-gázból áll és másfélszer olyan sűrű, mint a Föld atmoszférája. Ez a gáz azt a szerepet tölti be a Titánon, amit nálunk a víz: nemcsak gáz, hanem folyadék, illetve jég formájában veszi körül a furcsa égitestet. Ami lényegében azt jelenti, hogy ott, másfél milliárd kilométerre, évmilliárdok óta kering egy jéchen konzervált fellegvész arról, hogy milyen volt a Föld léköre, mielőtt elhangzott a legfeljebb utasítás: „Legyen világosság”.

A Voyager 2 miután közvetíti a Szaturnuszról készült riportját, szeptember 28-án ismét belefutja magát az űr ismeretlen sötétjébe. Az Uránusz felé repül, ahol négy és fél év múlva, 1986. január 24-én jut el, majd a Neptunusz irányába fordul, ahol 1989. augusztus 24-én kapcsolja be fényképezőgépeit, több mint két milliárd kilométerre attól a padadánai épülettől, ahol képernyőn figyelik a tájat, amely fellett az űrszonda kering. Aztán még egy találkozója lesz a „fehér törpével”, amely AC 793888 jelzéssel szerepel a világűr-leltárban. A tudósok számításai szerint a Föld e küldötté körülbelül 40 ezer év múlva puszta el valahol a Nagy Semmiben, mert ennyi idő alatt valószínűleg össze kell ütköznie valamivel.

Az antenna, amely felfogja a Voyager 2 üzeneteit, olyan erejű, hogy érzékelné a Marson fellobbantott gyufaszál által kisu gázrögzött energiát.

Csodálatos emberek csodálatos gépeinek szinte hihetetlen teljesítménye. Az esemény mégis szinte észrevétlenül zajlott le. Galilei kezdetleges távcsöve, amellyel először pillantotta meg 1609-ben a Szaturnuszt, jóval nagyobb felbontást keltett, mint a bolygó légkörét a helyszínen ellenőrző űrszonda. Igaz, hogy Pisa nagy szűjtőjét kis híján megégette az Anyaszentegyház és a máglyán sercegő tudósok látványa abban a korban erősen hozzájárult a tudományos felfedezések népszerűségéhez. Minden siker, amely bepillantást nyújtott a természet titkaiba, de ellentmondott a vallási dogmáknak, egy izgalmas szabad téri előadás, egy látványos külső

ségekkel megrendezett szép eretnekégetés ígéretét rejtette magában, amelyre érthetően tödült a nép egy olyan korban, amikor még nem volt televízió. Akkor még nem szállították naponta házhoz az erőszak látványa által okozott kellemes borzongást, amely biztosítja számukra a szadista tetben való érzelmi részvétel örömet, ami úgy látszik nem csak a középkori, hanem a modern ember lelki szükséglete is.

A Szaturnusz gyűrűi közelről (700.000 kilométerrel fényképezte a Voyager 1.)

Ha nem így lenne, akkor a népszerű tévé-sorozatok — a Dallas, a Profesionisták, meg a vadnyugati filmek — producerei a new-yorki Fifth Avenuen, vagy a londoni Piccadilly Cirkuszban köldökének egy kiflicsiücsköt. Márpedig nem ez a gazdasági helyzetük...

A Voyager 2 augusztus 27-én érte el a Szaturnuszt. Erdemes megnézni, melyek voltak a hírközvetítő szervek legfontosabb jelentései azon a napon, amikor az Ember szekere behatolt a titokzatos világűr sok száz millió kilométerre levő sötét zugába és elkattintotta a fényképezőgépét, mint valami vidám szabólegény a majálison. Ime:

— Egy amerikai kormánybizottság jelentéséből kitűnik, hogy egy atomháború esetén az Egyesült Államok lakosságának 36—65 százaléka elpusztul, vagyis 80—150 millió ember, abban a kedvező esetben, ha a városi központokat sikerül az előzetes tervnek megfelelően kiüríteni.

— Iránban, ahol a sah diktatúrája ellen kelt fel a nép, a forradalmi hatóság főügyésze kijelentette, hogy a gyermekek kötelesek feljelenteni szüleiket, ha

azok „ellenforradalmi elveket” vallanak.

— Dél-afrikai csapatok angolai tisztogatási akciója után több ezer ember és több falu elpusztult.

— A nyugatnémetországi Ramsteinban az újjáéledt „Vörös Hadsereg” terrorista szervezete robbantást idézett elő egy amerikai katonai bázison.

— Afganisztánban a kormány

csapatok a szovjet megszállók segítségével helikoptertámadást intéztek a pakisztáni határ mentén fekvő falvak ellen.

Valami baj van ezzel a csodálatos emberiséggel! Valami félre csúszott a teremtésben, a dolgok nem alakulnak a terv szerint. Valahol megbomlott az egyensúly a fejlődésben, ahogy néha biológiai lag is megbomlik és az egészséges sejt aránytalan buzgalma elburjánzása nem az életet szolgálja, hanem a halált. Ma már nem vitás, hogy biológiaiag és társadalmilag egyaránt minden az egyensúlyon mulik. Márpedig a technika és a tudomány elképesztő csodái minden alkalommal bosszantó módon figyelmeztetnek arra, hogy az emberi természet fejlődése távolról sem tart lépést ismereteink sokasodásával. Az eszünk felemelne, de az ösztöneink vasmarokkal szorítanak vissza a porba.

A Voyager 2 számítógépeinek izgalmas története is erre vall. Amikor a rakétát fellőtték, a fantasztikus lökéserő és a gyorsulás hatására a műszerek eredeti beállításai megváltoztak, eltorzulnak. Az űrszonda számítógépeire ellenőrző

műszereket és valamennyit hibásnak találtak. Ekkor a komputert így okoskodott: lehetetlen, hogy valamennyi műszer egyszerre romoljon el, máshol van a baj. Megvizsgálta a vezetékeket, amelyek őt, a komputert összekötik a műszerekkel. A vezetékek hibátlank voltak. Akkor a komputert arra követteztetett, hogy ő maga romlott el. Nem alkalmas több feladatra betöltésére. Ezért a hozzászólás nélkül „átadta” az űrszonda vezetését a biztonsági okokból beszerelt második komputereknek. A B-komputer ugyanezt a folyamatot csinálta végig és szintén arra a következtetésre jutott, hogy ő maga meghibásodott. Ezt a diagnózist közölte a Földdel, ahol a technikusok összedugták a fejüket és megállapították, hogy mulasztást követtek el. Ők ugyanis tudták, hogy a műszerek közvetlenül a fellövés után átmenetileg „megzavarodnak”, de elfelejtették ezt közölni a komputerekkel, idejében beprogramozni az információt a fejükbe.

Az ember nélkül a komputer semmire sem képes. De vannak dolgok, amikre csak a komputer képes, az ember soha, vagy csak kivételes esetekben.

A Szaturnuszhoz érkezés napján megjelent híreket olvasva világosan kiderül: csak a komputert alkalmas arra, hogy objektív vizsgálat eredményeként alkalmatlannak minősítse önmagát a felelősségteljes állás betöltésére, a vezetésre. Csak az A-komputer alkalmas arra, hogy a veszélyt felismerve átkapcsolja a vezetéket B-re, „akit” határozóképesnek vél. Az emberek, az országokat, népeket vezetők, a világ nagyjai képtelenek felismerni vagy elismerni, hogy nem „működnek” a feladatnak megfelelően. „A” képtelen az objektív önbírálatra, ön maga képességeinek tudományos felmérésére, s főleg arra, hogy átkapcsolja a vezetéket a háttérben türelmetlenkedő „B”-re.

Az emberiség egész története ezt bizonyítja. A Napoleon-típusú nagyságok valóban zseniális emberek voltak, csak nem tudták idejében átkapcsolni. Ha nem így lenne, akkor augusztus 27-én más hírek, a boldog emberiség hírei jelentek volna meg a világ újságjainak első oldalán.

TABÁK LÁSZLÓ

Dr. JESURUN ÉLJAHU:

HERZL ÉLETE

Bázelben megalapítottam a zsidó államot...

VII.

A cionizmus iráni érdeklődés olyan nagymérvű volt, a támadások oly gyakoriak és a felvetett jóindulatú kérdések olyan hozzanémértést árultak el, hogy azokra reagálni kellett és ehhez nem volt elégséges néhány nyilvános előadás. Herzl az élvonalbeli újságíró jól ismeri a sajtó erejét és tudja, miként lehet valakit agyonhallgatni, vagy éppen tönkredicsérni. Cionista lapot kell alapítani, mely azonkívül, hogy biztosítsa az érdeklődés folyamatát, elősegíti az eszme terjedését az egész világon. Herzl mélyen belenyúlt a családjába — szüleinek egyetlen, imádott fiuk volt, mit meg nem tettek volna érte — kivett egy nagy összeget és megindította a Die Welt című hetilapot, melyet sokáig egyedül írt, szerkesztett, sőt a tördelésből is kivette részét. Segítségét csak keveset kapott, kritikát annál többet. Ez maradt egyébként keserű sorsa egészen haláláig. A felelősség az ő vállalt nyomta; a növekvő kiadások őt terhelték; az összeköttetéseket ő szerezte; a politikuskok, a lamfők persze csak vele voltak hajlandók szóba állni, míg a cionista vezetők, főleg a fiatal oroszországiak, mint Weizmann és Ussishkin csak kritikával illették. Csupán Nordau és Wolfson álltak szilárdan mellette. Szóval, június 4-én megjelent a Die Welt első száma és aztán még évtizedekig fogja szolgálni a cionista ügyet. A lap fontos eszközeinek bizonyult az első kongresszus megszervezésében.

A cionista kongresszus megteremtése Herzl életének főműve. A nagy Szinhedrion megszűnése óta, 1500 évig központi vezetőség nélkül élt népünk. Fennmaradásunk maga a történelem egyik nagy csodája. De míg szétszórtságunk és közös vezetőség hiánya sem mentett meg minket a kollektív felelősségrevonástól, — ugyanakkor ez a helyzet lehetetlenné tette kollektív felelősségünket, hogy változtassunk sorsunkon, vagy hogy változást követeljünk a jogi státuszunkat illetően.

Herzl belátta, hogy a világ hatalmasai végül fel fogják vetni a kérdést: voltaképpen kinek a kezében tárgyal és ígér és követel? Ha már a körülmények miatt nem támaszkodhatik katonai erőre, legalább egy politikai mozgalom álljon mögötte, melynek de demokratikusan megválasztott intéz

ményei biztosítsák számára a jogi háttérrel. Ezért hívta össze a cionista kongresszust, no meg azért, hogy seregszemlélet tartson, kik csatlakoznak nyíltan, bátran, nem hűségéből, barátságából, hanem az eszméhez való ragaszkodásból.

Herzl úgy gondolta, hogy a központi fekvésű München, hol nagy és neves hitközség volt, lesz a legmegfelelőbb hely a kongresszus megtartására. Nos, nem az antiszemita bajorok, hanem a helyi zsidók akadályozták meg a tervet. A bécsi zsidó diákok monstré tüntetést rendeztek a gyáva müncheni hitsorsok ellen, mit a rendőrség — gesztus az asszimilációsok felé — betiltott. Herzl felkereste a miniszterelnököt, aki bocsánatot kért a félreértésért és persze azonnal engedélyezte a tüntetést. Végül a fájó müncheni kudarc is a cionista célokat szolgálja. Egész Európa zsidó ifjúsága forrong és így az összehívandó kongresszus beszéd tárgya a hitközségekben.

1897 augusztus 29-én nyílt meg a kongresszus Bázelben. Megint Herzl végzi az előkészítési nagy munkáját. Személyesen ellenőrizte mindent, hogy rendezés legyen. A zsidók esztétikai érzéke a sok üldözöttség miatt eltompult. Semmibe vetik a formát és csak a „táclasz” a lényeg volt a fontos. Az államiság gondolata ezen is változtatni fog.

Végre eljött a megnyitás nagy napja, s jöttek a delegátusok, a megfigyelők keletről és nyugatról. Az angliai, német és oroszországi zsidók meghatottan üdvözölték az u. n. „elvezett tíz törzset”, a marokkói, iraki, bucharai és kaukázusi zsidó testvéreiket.

Mikor a pódiumon megjelenik Herzl fejedelmi alakja, mindenki talpra ugrik és kitör az érzelmek időlen idek óta visszafojtott viharja. Hedad! Hedad! — kiáltotta az ülésterem és a karzat közönsége és sokan, kik addig csak hirtől ismerték Herzl, hogy meg látták a fejedelmi megjelenésű férfit, zokogva, extázisban kiáltották: Eljen a király! Jechi ha melech!

A kongresszus után a következő sorokat jegyezte fel Herzl naplójában: „Bázelben megalapítottam a zsidó államot. Ha ezt ma nyilvánosság előtt mondanám, általános derű fogadná szavaimat. De öt, legfeljebb ötven év múlva világossá lesz, mit most leírtam.” Profétai jóslata hihetetlen pontos sággal vált valóra.

HOTEL «GÁLÉJ ZOHÁR»

HOLT-TENGER

OKTÓBERI AKCIÓ

„ÜNNEPEK KÖZT”

Október 1-től október 12-ig

● Félpenzió, inkluzív kávé és sütemény d. u. 4-kor — 384 sekel + é. t. a., 560 sekel + é. t. a., helyett, teljes penzió személyenként 2 ágyas szobában. A „Gáléj Zohár” szállóban 160 szoba, 4 csillagos, kártya és televízió szoba, diszkoték, video-tape, hetenként 2 film, bingo, esti szórakozások és étterem szombaton. „Ünnepek közt” ár az utolsó alkalom vakációra, a főszezon előtt.

RENDELJEN HELYET MOST!

Tel-Avivban — a „Gáléj Zohár” szálló rendelési irodája: Sd. Rothschild 56, tel. 03-615398, 03-625955.
Holt-tenger — „Gáléj Zohár” szálló, Jám Hámelách, tel. 057-90581.

KOHN LACI és ILOKA (szül. Glaser)

Marosvásárhely — Nagyvárad — Haifa

Rechov Jaffo 38, tel. 04—531338

TESTVÉREIKNEK, SÓGORNÓJUKNEK, SÓGORUKNAK, NAGYNÉNJEIKNEK, NAGYBÁTYJAINKNAK ÉS A TOBBI ROKONOKNAK, ÜZLETFELEKNEK, BARÁTKONAK

BOLDOG UJÉVET

שנה טובה

A TIVONI SEIDLER PENZIÓ

TELEFON: 931-405

BOLDOG UJÉVET

kíván kedves vendégeinek, rokonainak és barátainak

SEIDLER BORI

שנה טובה ומבורכת

HELYREIGAZÍTÁSRA SZORULÓ TÉVEDÉS

Irta: dr. SCHÖNFELD MIKLÓS

Hónapokkal ezelőtt, dr. Jehuda Bauer, a Héber Egyetem tanára, a hadsereg hullámhosszán, előadássorozatot tartott. Azt a kérdést elemezte, vajon a szövetséges nagyhatalmak, a második világháború alatt, elkövettek-e mindent az európai zsidóság szörnyű tragédiájának megakadályozására, de legalábbis, az emberileg azelőtt elképzelhetetlen borzalmak csökkentése érdekében, vagy sem. Az előadássorozatból csupán két részletét volt alkalmunk meghallgatni, de azokból is kiűnt, hogy Bauer professzor mondanivalóját színes, élvezetes megfogalmazásban közvetítette.

Mivel a vézskorszakról szóló ismeretterjesztését nem szakembereknek szánta, alig lehetett célja, hogy új elemeket hozzon felszínre. Mindaz, amit oktatói közléseibe belesűrített, olvasható azokban a könyvtárakat megítő irásokban, melyek a tárgykörrel kapcsolatban, a háborútani években napvilágot láttak.

Egyetlen novumról azonban értesültünk a tudós professzor érdekes értekezéseiben. És az megdöbbentett, mert valószínűleg, ingatag fölfevéseken nyugodtak s, éppen ezért, nem hallgat-

ható el. Bauer professzor, az 1944 nyarán lefolyt események ábrázolása során, megemlékezik arról a három (Mefkure, Bulbul és Moria nevű) hajókról, mely a tengelyhatalmakkal kötött szövetségből kilépni készülő, akkor már rendkívül jóindulatú, román kormány tudtával és cselekvő támogatása mellett futott ki a konstancai kikötőből. Ezek a roszogó, inkább bárkáknak nevezhető, mélyvízű folyamokon használható közlekedési eszközök hivatva voltak közel ezer szerencsétlen menekültet török felségvizek partjai felé elszállítani. Amde a „Mefkure” nem érkezett meg soha a „megváltást ígérő” kikötőbe, mert azokat augusztus ötödike éjjelén, (szó szerint idézzük Bauer professzor szövegét) kánire (ugy látszik), az oroszok elszüllyesztették.

Az előadás után azonnymában ismételtén átlapoztuk Rossel Mordechájnak a Mefkure tragédiájáról rövid idővel ezelőtt megjelent könyvét, amelyben sokrétű

dokumentumanyag áttanulmányozása alapján, drámai hangon igyekszik fényt deríteni a kegyetlen módon, megsemmisített hajó sorsára. Rössel helyesen levezetett következtetéséből kitűnik, hogy Bauer professzor, minden tárgyalagos bírálat mellőzésével, fenntartás nélkül elfogadja Jürgen Rohwer, német egyetemi tanár hipotézisnek is merész megítélését. Rohwer, a bennünket foglalkoztató tárgyról írt, végtelenül érdekes művében úgy véli, „nem férhet kétség ahhoz”, hogy a szobanforgó hajó elpusztítása az orosz tengeri kommandó határozott utasítására történt. Hogy milyen kézzelfogható indítéka volt ennek az érthetetlen rendelkezésnek, arról hallgat a tudós szerző. Konklúzióját a Német Hábortus Naplók (Kriegstagebücher) főljegyzései között megtalálható adatokkal igyekszik bizonyítani. Ezen főljegyzések arról tájékoztatnak minket, hogy a német haditengerészet parancsnoksága, a török kormány egyre kevésbé megbízható politikai magatartása miatt sorhajóit már korábban a román, bolgár és török felségvizek körzetéből a Krim-félsziget térségébe helyezte át.

Ez az állítás megfelelhet a tényeknek, adott esetben mégsem perdöntő argumentáció. Elképzelhetetlen ugyanis, hogy a német katonai hatóságok e fölötté fontos stratégiai terület ellenőrzés nélkül hagyták volna. Rohwer könyvéből arról is értesültünk, hogy Berlinben okvetlenül ki akarják vizsgálni, mennyiben fedik a valóságot az ankarai kormány politikai irányváltatásáról érkezett jelentések. Ezért, minden különösebb megbízhatóság nélkül, két tengeralttjáró kíséretében elindították a török felségvizek térségébe a „Johanna” nevű kereskedelmi gőzöst, hogy világosan megállapítsák, milyen módon reagálnak a török hadügyi tényezők a merész lépésre. Kiderült, hogy a német hirszerző szolgálat információi helyesek voltak, mert a hajót a Boszporusz partján szolgálatot teljesítő katonai kirendeltség csakugyan őrizetbe vette. Megtorlasként egy német tengeralttjáró elsüllyesztette a „S,hemi Bori” nevű török fregatát. Ilyen módon önként vetődik fel a kérdés, honnan bukkantak elő a jelzett hajók, ha a német hadihajóegységek, hosszabb ideje már, a Krim-félsziget partjain állomásoztak?

Rössel szó szerint idézi könyvében a „Bulbul” egyik menekültjének nyilatkozatát. Az illető elbeszéli, hogy mikor hajójuk elhagyta Konstanca, állandóan figyelték a tenger egyik hullámtörőjén tartózkodó, egyenruhába öltözött, német katonákat. Ezek gyanus közömbösséggel szemlélték és fényképezték őket. A végleges összeomlás felé sodródó német hadsereg 944 augusztusában valóban nem lehetett olyan helyzetben, hogy számban mindig foglyos harcosait a Fekete tenger táján nyaraltassa. És ha ott bármilyen létszámú katonai egység vesztelt, annak jól meghatározott célja kellett, hogy legyen. Ennél fogva nem vitás, hogy ezekből az egységekből választották ki azokat a csoportokat, amelyek a „Mefkure” megsemmisítésére, vagy más hasonló akciók végrehajtására vetettek be. De az elmondottakról nem szólva, ugyan miféle érdek vezethette az oroszokat a gyilkos terv kiagyalására? Hiszen köztudomású, hogy a szovjet katonai parancsnokságot minden haditettében előre átgon-

dolt jól megfontolt célszerűség vezette. Ellentétben a németekkel, akik sátáni antisémizmizmustól fűtve, a legválságosabb katonai körülmények között is minden alkalmat felhasználtak arra, hogy népirtó programjukat tettekre váltsák. Szomorú példa többek között, 1944 szeptemberében, a védtelenül maradt Arad-megye megszállása. A feltartóztatathatatlannul előrenyomuló vörös csapatok akkor mindössze hatvan kilométerre voltak a székvárostól. De a Gestapo által komrányzott magyar katonai szervek legelső teendői közé tartozott, hogy az el nem menekült, több ezer lelket számláló zsidó közösséget sárga csillag viselésére kötelezzék. És, amennyiben a diadalittas esztelenséggel elfoglalt területek nem szabadulnak fel, — néhány napon belül a gettóba tömörítésre is sor került volna.

A „Mefkure” tragikus sorsát illetően tehát nem fogadhatjuk el a — különben széleskörű tudományos tájékozottságot tükrözőt és tárgyalagos hozzáállásra törekvő — Rohwer professzor — ahogyan ő írja — „minden kétséget kizáró” érvelését. Öszintén fájjaljuk, hogy a Héber Egyetem

kiváló historikusa német kartársának e kevésbé meggyőző megítélését mgáéavá tette.

Befejezésül szeretnők megjegyezni, hogy a megvizsgált kérdésnek szigoruan tudományos síkján túl, igen kedvezőtlen gyakorlati vetülete is volt. A „Mefkure” egyik áldozatának — annak idején Resicán élő — szülei kártérítési pert indítottak a nyugatnémet állam ellen. Az illetékes jóvátételi szervek azzal az indoklással utasították el az érdeklődőket, hogy a hajót nem a német haditengerészet alakulata, hanem orosz egység robbantotta fel.

Ilyen esetre áll a misna régi tanítása: „Bölcssek, legyetek óvatosak abban, amit szavakban kifejeztek”!

Hálásak vagyunk Bauer Juda professornak, mert szerintünk, téves értékelésének köszönhetjük, hogy másodsor is elolvastuk Rossel Mordecháj, számunkra élménytjelentő könyvét. A jeles közíró ezuttal első ízben mutatkozik be héberül értő olvasóink, középtérjedelmű kötetre való alkotással. Megrázó átéléssel papírra vetett, megkapóan szép héber stílusban megírt munka komoly szolgálatot tesz a közelmúlt kutatói számára. Amiről számot ad szindus mozaiknak tekinthető.

Ebből, valamint az ezzel azonos publikációk, finomra csiszolt apró köveiből a még feldolgozásra váró román-zsidó vézskorszak monumentális története rakódik össze. Rössel történeti riportnak nevezi azt, amit nyújtott. Szerény véleményünk szerint, tiszteletreméltó tanulmányt tett közzé. Esztendőközön keresztül izgatta a gondolat, hogy a sokszáz ártatlan, tehermentes irgalomnéküli elvesztése nem sülyedhet a feledés homályába. Tömérdek újságíkket olvasott el, számos levéltárat böngészett át, megbízható adatoknak járt utána, hogy egy eltűnt világ megmentett emlékeit megelevenítse.

Valaha régen versek, meg könyvek fejezetei elé, művészi ornamentikával díszítve, a következő latin szót íktatták: incipiat, „kezdődjék”. Szívükből kívánjuk, hogy könyvvalakban megjelent kötetete további művek megjelenésének legyen az elindulása.

Századunk nem mindig építő irány felé vezető bölcsessége, sok szor romboló életszemlélete gyakran rontja, zavarja a zsidó néppel szemben kialakuló igazságos ítéletet. Rössel írásaiból — akár az erkölcsi eltévelyéseket ostorozza, vagy a főlemelő jót magasztalja — kristálytisza igazság, az örök humánus hangja csendül ki. Megérdemli, hogy személynét, nemes emberi tulajdonságai és értelmiségi kvalitásai révén, általános megbecsülés övezi.

ד'ת העבודה 3, איור התעשייה, בתים 59 56 41

UNNEPI AKCIÓ!!!

**35% ENGEDMÉNY —
NÉZZE MEG, MEGGYŐZŐDIK**

★ DEKORATÍV ALUMINIUM ABLAKOK sinekkel és kefével:

- Anlog bevonattal (sötét barna), színes üveggel 795.— sekel m²
- Természetes bevonattal (ezüstözött), fehér „froszt” üveggel 695.— sekel m²
- Triszek, természetes bevonattal 450.— sekel m²

**DEKORATÍV ÜVEGEK
ÓRIÁSI VÁLASZTÉKA**

Az árakban nincs benne az é.t.a.

שנה טובה ומבורכת
KIVÁN ROKONAINAK, BARÁTAINAK, ISMERŐSEINEK ÉS PÁCIENSEINEK

Dr. SZARVAS ÖDÖN
Beér-Séva 84361,
Simoni utca 5, — telefon: 32162

Kedves rokonainknak, barátainknak, vevőinknek

שנה טובה ומבורכת
AMRAMY (Goldstein) IMI (optikus),
LILI és családja,
Noerát Ilit — Migdál Háemek

Perzsaszőnyegek — Gyári szőnyegek
NAGY VÁLASZTÉKBAN
ELADÁS, VÉTEL, CSERE, TISZTÍTÁS, JAVÍTÁS
BERKOVICS
Haifa, Szidon 5 (Hánevim 14-nél)
Tel. 04-666779 Akko — Naharia taxiállomás mellett

שנה טובה ומבורכת

כתיבה וחתימה טובה
Kedves olvasóinknak, barátainknak és rokonainknak
boldog, békés és egészséges újévet kívánunk.
KLEIN RÓZSI és LACI
Szifrija Alija,
Petách-Tikva, Mohliver 11

Háhsiztadrut Háklalit Sel Háovdim B'Erec Jiszráél

KUPAT-CHOLIM

A KUPAT-CHOLIM TAGJAIHOZ:

SZOLGÁLTATÁSAINK TÖKÉLETESÍTÉSE

A VÁROSI RENDELŐKBEN

(A háziorvosi és gyermekgyógyászati osztályokon)

Október 1-től (5742 Tisri 3) csütörtöktől a Kupat-Cholim háziorvosi és gyermekgyógyászati osztályai a városi rendelőkben annak az új munkarendnek az alapján dolgoznak, amelyet az utóbbi hónapokban már alkalmaztak is, a következő célok érdekében:

1. A tagok által előre megrendelt látogatások összekapcsolása az orvos által javasolt folytatódó vizsgálatokkal és sürgős esetek szokásos bevizsgálásával.
2. A megelőző orvosi intézkedések kiterjesztése felnőttekre is, és az egészségügyi nevelés.
3. A rendelők orvosi tevékenységének feljavítása és elmélyítése a kartotékok naprahozatala és felújítása révén, orvosi munkacsoportok gyűlései, és a krónikus betegek módszeresebb figyelemmel kísérése, stb.

Az új munkarend keretében előre megállapítjuk a háziorvosnál teendő látogatások idejét, akár úgy, hogy a beteget az orvos hívja be újabb vizsgálatra, akár úgy, hogy a tagok kéri ezt a rendelő irodája útján, telefonon is.

Az orvos rendelési órái a következő négy szakaszra oszlanak:

- A. Kérdések és feleletek;
- B. Sürgős vizsgálatok;
- C. Betervezett látogatások;
- D. „Miud”, azaz különleges vizsgálatra behívott tagok.

Ezúton kérjük a tagokat, fogadják megértéssel a több évtizedes munkamódszer módosítása okozta nehézségeket és működjenek együtt a rendelő személyzetével, hogy fokozatosan kellő sikerrel valósíthassuk meg a fontos reformot.

Előre is köszönjük, s boldog, egészséges, alkotó, békés új évet kívánunk

**A KUPAT-CHOLIM
KÖZPONTI VEZETŐSÉGE**

Kedves tagunk! Kérje meg rendelőjében az új módszer tájékoztató füzetét.

(Folytatás a 3-ik oldalról)

amely egész más szituációban járt szodik, mint a miénk; egész más gondolkodás, mentalitás em-berek között, mint a mi katonáink — és ellenségeink — következésépp egész más kapcsolatokra épül? Csak annak szemléltetésére, hogy a mi katonáink is olyanok mint a „gójak”?

Vajon, ez jellemzi a Cáhát, melynek tagja, gyakorlatilag, az ország minden fegyverforgató la-kosa, mely nélkül, egyszerűen, nem tudnánk létezni, s melynek fegyvertényei annyi dicsőséget szereztek az országnak?

Nem, a Cáhál tagjai sem mind angyalok. A hadsereget nem angyaloknak találták ki, nyilvánvaló, hogy a Cáhálban is történe- nek csunya dolgok.

De semmi esetre sem több, és súlyosabb, mint minden más had- seregben. S ha ehhez hozzávesz- szük mindazt, amit értünk tett az elmúlt 33 év alatt, a mérleg határozottan pozitív s csak büsz- kék lehetünk rá — sovínizmus nélkül, pusztán azért, mert jár neki!

S az semmi esetre sem jár ne- ki, hogy elszigetelt esetek, bizo- nyos helyzetek alapján — mel- lyek közül, egyesek, mint a mel-

Konfekcióhoz keressünk:

★ VASALÓKAT

★ KITŰNŐ SZABÓKAT

Jelentkezés: „SOLAN”,
Tel-Aviv, Sheinkin 6,
telefon: 288060

KASÉR LIMHADRIN ünnepi sátor és fedél „MERKAZ HASZUKOT”

„Hápárzol” — Hurwitz épületanyag üzlet, Bné-Brák, Jerusálajim utca 26 (r. Akiba u. mellett), telefon 706049.

- ★ Örök ünnepi sátor ★ Örök sátorfedél ★
- ★ Sátoroldal anyagok, minden méretben és nagyságban, azonnali szállítással.

A legolcsóbb az egész Dán körzetben. Nyitva egyfolytában naponta, szombat este és Jom Kipur kimenetelének estéjén is.

NE ENGEDJÜK MEGDÖNTENI HITÜNKET!

lékelt ábra mutatja — még csak nem is izraeli gyökerűek — ilyen színben állítsuk be.

S ezért meglepő és megdöbben- tő ha egyáltalán lehet még eb- ben a vonatkozásban meglepőd- ni és megdöbbenni — hogy a te- levízió riporterei és hírszerkesz- tői szükségesnek találják a bari- kádokra menni a szólásszabad- ság nevében — az említett tévé- riport közvetítéséért. Hogy bebi- zonyítsák „tárgyilagosságukat” a Cáhállal s mindazzal szemben, amit jelképez...

S mintha — minden egyébtől eltekintve — megfélekednének arról, hogy végeredményben — Egyiptom kivételével — hadiállá- potban vagyunk szomszédaink- kal. S ilyen helyzetben a leg- demokratikusabb államban is má- sok a szólásszabadság törvényei és követelményei, mint békeidő- ben.

Chirbat Chiza nem volt elég? Az izraeli tévé hírszerkesztői fel- télen köteleességüknek tartják tö- vábbi propaganda anyaggal ellát- ni az ellenséges országok tele- vízióit? S épp most, amikor — mint fentebb említettük — kon- centrált propaganda támadás köz- pontjában állunk?

Nekünk kell még segíteni, — amennyire tőlünk telik, — az el- lenséges propagandát, hogy mondhasák: „Ime ők maguk bi- zonyítják, hogy náci módra visel- kednek!”

Nincs az az ellenséges propa- ganda-szolgálat, amely kedvező- ben időzítette volna ezt a mű- sorszámat, ha közvetítésre ke- rül.

Mindez azonban csak egyetlen szimptomája annak a jelenség- nek, amelynek az utóbbi időben egyre gyakrabban vagyunk ta- nuí: nemcsak hogy képtelenek va- gyunk hatékonyan felvenni a har- cot az ellenséges propagandával — de átlépjük a határt a jogos kötelező önkritika és az ellen- ség álláspontjának igazolása kö- zött. Nyilvánvaló, hogy vannak tényezők, melyeknek érdeke meg- ingatni hitünket, bizalmunkat ál- lamunk alaplétesítményeiben, mint amilyen a hadsereg is, s ezen keresztül kételyeket támasz- tani bennünk egész létjogosult- ságunk iránt.

S nincs kizárva, hogy ezek a tényezők, itt, ugyanugy mint Amerikában, felhasználják defe- tista céljaikra bizonyos intellek- tuális körök jóhiszeműségét, vagy éppen tudatlanságát.

Mindez pedig egyáltalában nem lebecsülendő veszély. S csak ugy- tudunk szembenézni vele, ha tö- retlenül hiszünk igazunkban.

Először is: mert valóban ne- künk van igazunk!

Másodszor: mert az ellenség el akar pusztítani minket. Ezt ve- gyük tudomásul minden köntör- falazás nélkül. Szóarádat önt el- most bennünket Európából, Ame- rikából, a világ minden részéből

WIZO ★ NATANJA

Az összes WIZO chavéraknak és családtagjaiknak sáná továt kíván a WIZO natanjai veze- tősége nevében

BRAUN KATO

A jeruzsálemi kirándulásra október 4-én, vasárnap reggel, pontosan 8 órakor indulunk.

— barátaink, jóakaróink, — nagyrésztben zsidók is — magya- rázzák nekünk, hogy szükséges elismerni a „palesztinok legitím jogait”, s hogy a PFSZ vég- eredményben, nem is olyan ve- szélyes.

Nézzük meg, milyen jogokat, sorsot szánunk nekünk a „palesz- tinok”.

Vegyük elő a híres „Palesztin alapokmányt”.

A 19. cikkely kimondja: Palesztina 1947-ben történt felosztása és Izrael állam létre- hozása teljes törvénytelen —.

A 20. cikkely:

„A Balfour nyilatkozat, a pa- lesztinai mandátum, és minden, ami ezeken alapszik, semmisenek és érvénytelennek tekintendő. A zsidók és Palesztina történelmi vagy vallási kapcsolataira vonat- kozó állítások nem felelnek meg a történelmi tényeknek, sem az államiság igazi felfogásának. A judaizmus, vallás lévén, nem ön- álló nemzetiség. Ugyanígy, a zsi- dók nem alkotnak egyetlen ön- álló identitású nemzetet; azok- nak az államoknak az állampol- gárai, melyekhez tartoznak.

21. cikkely:

„A palesztinai arab nép, amely a fegyveres palesztinai forrada- lomban fejezi ki önmagát, elvet minden, a Palesztina teljes felsza- badítását helyettesítő meg- oldást.”

A kérdés tehát nem Judea és Somron, vagy a gázai sáv; nem 1967 előtti, vagy utáni határok — hanem Izrael létezési jogá- nak, sőt, a zsidóság népi-nemzeti mivoltának teljes elvetése.

Ez a végcél. Minden egyéb mel- lébeszélés, taktika, eszköz, ugró

deszka ennek elérésére. Ezzel le- gyünk tisztában.

S ezzel áll szemben történelmi, erkölcsi, nemzeti-népi jogunk, igazunk ahhoz, hogy itt le- hessünk, élhessünk, szabad és egyenlő jogu emberekként! Eddig- öt háborút vívtunk érte — s győztünk, mert erkölcsi és fizikai erőnkben egyaránt biztunk, —

Családomnak, barátainknak, a hadseregnek, és egész Izrael népének kellemes ünnepeket és sáná továt kíván

EISIKOVITS FÜLÖP,

az Aranykor Klub önkéntes főpénztárosa

TENNENBAUM JÁKOVNAK

70 ÉVES SZÜLETÉSNAJÁRA

JÓ EGÉRSÉGET, BOLDOSAGGOT

ÉS HOSSZU ÉLETET KIVÁN

az egész család,

Szalón „Atereth”,

Tel-Aviv, Dizengoff 105

BUDAPESTI FÜZÖSZALON

TEL-AVIV, SPRINZÁK U. 9. TELEFON 255904

Tisztelt vevőknek, rokonoknak és ismerősöknek

שנה טובה, חתונה וחתימה טובה

KIVÁN

LILI és JICCHÁK GRÜN

„WOZNER” SZÜCS

Haifa, Chájim u. 12.,
tel. 04-640578.

Vállalunk rendeléseket és felújításokat.

Kívánunk vevőinknek és barátainknak

שנה טובה

„MAGDA”

fogászati laboratórium

Protézisok sürgős javítása fél óra alatt — Nyugdíj- soknak 25 % engedmény.

TEL-AVIV, BALFOUR 27

BEKÉS, BOLDG

UJÉVET

KIVÁNOK IZRAELBEN

ELŐ ROKONAIMNAK,

ÉS BARÁTAINNAK

JENNY BÁRDOSSÓVA,

KOSICE

AZ UJÉV ALKALMÁBÓL

feltöltöttük a készleteinket:

Fényképezőgépek, flesch,

vetítógépek, zsebszámítógépek

középsíklosoknak. — Színes

felvételek előhívása az ország

legtökéletesebb laboratóriumai

ban. — Utlevélképek percek

alatt! — Okmányok másolása.

Eladás, csere, vásárlás.

Kedden egész nap zárva.

שנה טובה

Photo Brenner

31. HIL HEHALUTZ HAIFA

1981.IX.28

7.

RESEF TOURS AND TRAVEL LTD.

MEGNYITOTTUK MAGYARORSZÁG KAPUIT AZ IZRAELIEK ELŐTT

21 NAP FELEJTHETETLEN ÉLMÉNY

Még néhány indulási dátum magyarországi utazásra: október 14 (csak 4 hely!) — október 28, november 11, november 25.

AZ ÁR: repülőjegy 477 dollár, és egyéb költségek 550 dollártól.

IGYEKEZZEN MIELŐBB FELIRATKOZNI!

Részletek és feliratkozás a Resef irodáiban:

TEL-AVIV: Ben Jehuda 71/a — Telefon: 03-227131 — Jeana (I. em.)

JERUZSÁLEM: Slomcion Hámálká 11 — Telefon: 02-231261

JERUZSÁLEM: Heléni Hámálká 3 — Telefon: 02-232962 — Mariana

HAIFA: Háácmaút 84 — Telefon: 04-672919 — Magda

BEER-SEVA: Háácmaút 48 — Telefon: 057-34625 — Ben Weisz

KÁRMIEL: Hágállil 16 Álef — Telefon: 04-987393 — Ben Sason

A HELYEK SZÁMA KORLÁTOZOTT!!

VEVŐINKNEK, ROKONAINKNK KIVÁNUK

שנה טובה ומבורכת

Szalón Hádár Hámerkázi HAIFA, HERZL 6
telefon: 672402

KUPFERSTEIN ÉS MORDKOVICS

VILÁGMÁRKÁS SZINES TV, ORIGINAL NEMET „A.E.G.” MOSÓGÉPEK ELADÁSI

KEPVEISELETE, UGYSZINTÉN „CRISTAL” MOSÓGÉPEK, FRIZSIDEREK, VILLA-

MOSSÁGI CIKKEK • UJ OLÉKNK VÁMMENTESSÉG

TAMNUN

BIZTONSÁGI BERENDEZÉS

★ CSAK 2100 seke! — dekoratív

acélbevonat és acél-ajtófélfa

a meglévő aítőhoz

★ BIZTONSÁGI ZARAK,

4 és 6 irányban

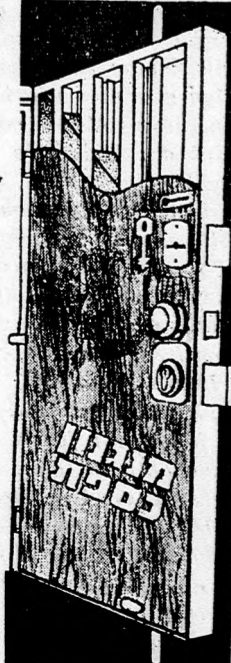
★ UJ ACÉLAJTÓK, 61 kg súlyban,

kettős páncélszekrényzárral

„TAMNUN”.

CHOLON, SZOKOLOV 17,

TELEFON: 882740 • 858296

DIVATBEMUTATÓ AUSCHWITZBAN

Irta: SARONA SALOM

Lehetőleg csoportosan jártunk. Ez biztonságosabb volt, több szempontból is. Ha egyikünkkel valami történt, tudtuk róla a társai. És mindig történt valami. Nem egy esetben fordult elő, hogy valamelyikünk egyedül ment ki a blockból, soha többé nem tért vissza. Ros hátsárá elő napján, áppel után, mintegy 14-15-en indultunk a W. C. felé. Tervezés lenne, ha valaki azt képzelné, hogy beemegyünk és magunkra zárjuk az ajtót, kint pedig sorjában várnak a többiek. Itt a W.C. ugyanolyan volt, mint a többi block. Három sor beton-épitményből állt, minden sorban 120 kerek ülőke. Ez szolgálta 32 ezer nő szükségletét. A hely szörnyű volt, de ott tudtuk meg a híreket, amik valahogyan mindig kiszivárogtak. Ez a W. C. block a láger végén állt, szemben az UTOLSÓ ÁLLOMÁSSAL látóvonalából, attól a helytől, ahol az akkori élet és halál ura, Mengele szelektált. Azon a déli előtér nem volt szerelvény az állomáson meg a sátnak a kisér-tével nem volt látható.

Nem vagyok biztos, hogy az állomás üressége, az csodálatos ősi napfény, vagy az új év közeledte tett minket beszédesebbé. Itt-ott barátnőkkel, ismerősökkel találkoztam, egymás nyakába borulva kívántunk szabaddit, holdog új évet. Így folytattam utunkat, megszólalt nővérem sógorinője:

— Emlékszel, milyen szép négylevelű lóhere gyűjtémenyed volt? Ahová léptél, négylevelűt találtál. Azt mondtad, szerencséd lesz az életben. Utól is ért a nagy szerencse; ide hoztak, Auschwitzba.

— Ha innen élve kikerülnék, még mindig kiartánék az akkori véleményemmel.

— Nem hiszek én már semmi-ben, de ha most találnál egy négylevelű lóherét, akkor hinném, hogy innen kiszabadulunk.

— Ebben a koporsóban, ahol madár sem száll, ahol fű nem nő? — mondtam reménytelenül.

Amint mentünk megbotlottam, lenéztem a földre, egy kö alól valami zöldfésűs kanadikát ki, lehajoltam és két négylevelű lóhere tárt elém. Felsikoltottam és lerogytam a földre. Társnőim, akik hallották beszélgetésünket, körbeálltak, lehajoltak, hogy lássák közelről a esodát. Egymás kezét szorongatták, örömkönnyegek patakzottak szemekből. Mintha valamilyen titokzatos bolygóról üzenetet kaptunk volna a további reménykedésre.

Ekkor megindult a távicskőzés, mi történjen a két lóherével? Én mondtam ki a végsőt, hiszen én találtam:

— Leszakítom, keresünk két léceit és átadjuk kicsi mamának. (Nővéremet neveztem így, aki 16 évvel volt idősebb nálam.) Hat hetet együtt voltunk a C. lágerben. Engem áttettek a cseh lágerbe, ő ott maradt. De naponta láttuk egymást, amikor az SS-ek nem cirkáltak; volt úgy, hogy órákat beszélgettünk.

Határozatot mindenki hegyeselte. Két apró sajtósleceit találtunk, egyik lány leszakított rongyos ruhájából egy csikot, amivel átkötöttük az értékes csomagot. Közben, mint futótűz terjedt el a láger területén a két lóhere esete. Bizakodva, reménykedve vettek körül a láger lakói.

— Megszabadulunk innen — mondták, s remegő kezekkel, babonás hittel érintették a kis csomagot.

Minthogy mández vasárnap történt, több lehetőségünk volt dróton túli szeretteinkkel beszélgetni. Mert vasárnap délelőtt alig lehetett látni a fenevadakat.

Kicsi mama várt rám. Csodálatos módon már ő is hallotta a négylevelű lóhere történetét, csak azt nem tudta, hogy én találtam rájuk. Egyik lány ügyesen átdobta a kis csomagot. Kicsi mama óvatosan bontogatta a léceket, a körülötte állók lehajtott fejjel nézegették a négylevelű lóheréket.

— Jövöre ilyenkor, Isten ki ment minket innen és szabadok leszünk — mondta kicsi mama.

— Amen, amen, hangzott minden oldalról.

A nap leszállóban volt, amikor néhányan másodszor is a dróthoz osontunk. A túlórdalon többen vártak ránk. Nővéremre messziről rálehetett ismerni. Piros kockás ruha volt rajta, aminek egyik ujjja leszakadt, és a piszoktól egy-egy helyen szürke lett.

— Holnap nem fogsz rám ismerni — kezdte kicsi mama —, az Izsák lányok átadottak egy szoknyát és egy bordó selyem blúzt. Egy pár cipőt is kaptam.

En is felemeltem hosszú, földig érő bő ruhámat, ami valamikor fekete lehetett, ez is szürkévé változott a portól és piszoktól. Az ujjja hosszú, buggyos volt, a nyakán csipke szabó, ami valamikor fehér volt. És ki tudja hány fertőtlenítésen esett át.

Istenem, ezek a fertőtlenítések. Soha egyikünk sem fogja elfelejteni őket, ha nem voltunk ügyesek és nem szoktunk el, elfogtak és a mosdó block elé gyűjtötték minket. Meztelenre kellett vetkőznünk, a rajunk levő rongyos ruhákat oda kellett vinni a fertőtlenítő, zárt fekete autohoz, ami messziről büzlött a klórtól és a piszkos páráról, és egy kis ablakon keresztül bedobtuk szakadozott ruháinkat. Amikor megtelt rongyainkkal az autó, ráeresztették a forró gőzt.

Közben megint végig nyírtak és klóros vízzel bekenték különböző testrészeinket.

SS legények sétálgattak el melletünk, pálcákkal csapdosták fényesre pucolt csizmáikat. Egy percre sem szüntek meg ordítani. — Gyorsan, gyorsan, zsidó kutyák. Aki nem mozgott kedvük szerint, annak a hátsára vertek nádpálcákkal.

Utána letussoltunk. Amikor ki jöttünk, ott heverték a porban, hegyén-hátán a gözölgő rongyok és ki mit fogott ki, azt húzta magára. Ha valaki undorított meg fogni egy ilyen „ruhát”, a szó szoros értelmében meztelen maradt a következő fertőtlenítésig.

Felemeltem a ruhámat, hogy megmutassam világoszöld pokrócból készült papucsomat, amit szintén az Izsák lányoktól kaptam, akik viszonylag jó konyhaboosításba kerültek és ott segítettek, ahol csak tehették.

— Próbálg eljutni a konyhába, az Izsák lányokhoz, kívánj nekik boldog és szabad új évet — így a nővérem, aztán szomorúan rám nézett — vágy le egy pántot a ruhádból és kösd le a hajad.

A blockok között, bujdosva eljutottam a konyháig. Legnagyobb meglepetésemre, hosszú asztalnál ültek az ott dolgozó lányok, vendégeik is voltak. A három Izsák lány Mancsi, Rezsín és Ilonka örömmel fogadtak. Maguk mellé ültettek.

A főkonyhás felállt és beszédet mondott. Biztatott mindenkit kitartásra, mert rövidesen szabadok leszünk. Isten ki vezet minket a pokolból. Itt-ott fel-fel zokogtak, a többiek meg csendben törölgették könnyeiket.

Megkezdődött a vacsora. Főttkrumpli pirított hagymával,

és annyit ehertünk, amennyit akartunk. Kenyeret is. Kipirult arccal evett mindenki a mennyei eledelből. Végül elbucsuztam és az ajtó felé tartva észrevettem, hogy ezen a blockon üvegablakok vannak. Szerettem volna megnézni magam, hiszen amióta a vásárhelyi gettóból idehurcoltak, nem láttam tükröt. De a vendégek áradata magával sodort. Az ajtónál óriási hordó volt felállítva, teli ugyanazzal a krumplicsal, amit az asztalnál kaptunk és mindegyikünknek osztottak belőle, hogy társnőinknek is vegyünk.

Nem volt semmi, amibe beletehettem volna a krumplit. Tanácstalannul álltam.

— Emeled fel a ruhádot, úgy mint a többiek — szölt a krumplit osztó lány — csak vigyázzatok, hogy menetközbe ne fogjanak el.

Tudtam, hogy utam életveszélyes. A konyha a kapu mellett volt és nekem végig kellett mennem az egész lágeren, a 28-as blockig. Egyik blocktól a másikig osontam. Attól is tartottam, hogy mállott ruhám elszakad és nem érek társnőimhez a finom eledellel. Egyik kezemmel fogtam a ruhám, a másikkal meg alátámasztottam.

Azok az éjszakán csak két krematórium dolgozott. Most nem lángolt, hanem füstöt öködött. Az árammal feltöltött villanydrótok ki voltak világítva, de nem volt olyan nappali világosság, mint máskor. Időnként végig pásztázták fényoszlopokkal az őrtornyokból a láger területét. Ilyenkor meghúzódiam egy-egy block sarkánál. Hideg este volt, de nem éreztem, mert a félelemtől izzadt volt az egész testem. Nem tudtam megmondani, mennyi ideig tartott az az út, de nekem egy örökkévalóságnak tűnt. Végül mégis megerkeztem.

A kapunál őrt álló lengyel lány bóbiskolt. Ha jól emlékszem Dórának hívták. Amikor

felköltöttem, dühösen rámri-vallt:

— Merre esavarogsz? — mondta jiddisül.

— Ne ordíts. Vegyél ki innen krumplit, a ruhámból, finom hagymás.

— Hol szerezted? — A konyhásoknál voltam, ott kaptam.

Kivett egy marékka, mohón nyeltem.

— Vegyél még, lakjál jól. Ros Hásáná este van.

— Igen — mondta szomorúan —, a negyedik éve, hogy elhurcoltak. Én már elfelejtettem a töltött hal ízét. Nálatok is retket ettek a húsleveshez?

Teli szájjal beszélt. Az ajka is krumplicsal volt. Akkor vettem észre, hogy nincsenek fogai.

— De most már jobb nekem — folytatta.

— Van ennél rosszabb is? — kérdeztem.

— De mennyire. A fronton, a katonáknál...

— Ne búsulj, rövidesen szabadok leszünk.

Priccsünkön a lányok még nem aludtak, amikor szóltam hozzájuk. Dühösen rám ordítottak.

— Hol voltál ilyen későig? Hogy tehetél velünk ilyet, azt hittük, nem látunk többé.

— Ne haragudjatok rögtön megmagyarázom. Gyertek ide le, hoztam finom ennyivalót.

Egymás után szálltak le a priccsről. Csak a markoló kezemet éreztem, ahogy a krumplit kiemelték ruhámból és a hangos nyelideklést hallottam.

A reggeli áppel után kutatni kezdtem egy kés után, hogy a ruhámból levágjak egy darabot. Sokáig jártam, amíg egy késcsonkra leltem. Nem a ruha hosszát mértem ki, hanem a kendő méretét vettem csak, amikor ott álltam a lecsontított ruhámban, vettem észre, hogy nem esináltam jól, mert a ruha még a térdeimet is szabadon hagyta.

Nappal nem zavart volna, mert már hozzá szoktam a borzalmas rongycsajokhoz, amik rajtam lógtak. Hisz volt már olyan ruhám is, ami egy tíz éves gyereknek is szűk lett volna, elől betakart, hátul még meztelen voltam, mert semmi fehérnemű nem volt rajtam. De az éjszakák től féltem, mert beköszöntött a hideg, csontdermesztő ősz, és a priccs csupasz deszkái is húzták a hideget, sajnos ezen már nem változtathattam, mert az egész lágerben, nem akadt se tű, se cérna.

Bekötött fejjel mentem a vilánykerítéshez. Menet közben magyaráztam a lányoknak, hogy nővéremnek új szoknyája és blúza van, amit most fog nekünk bemutatni. Kicsi mama a drót túlórdalon állt. Törökös bordó blúza selyemből volt, aránylag elég türehető állapotban. Szoknyája valamikor fekete lehetett, de a piszoktól és foltoktól megkegyesedett. Csinos harmincötös lábán két különböző férfi cipő. Mindkettő balos.

Mellette állt barátnője, szürke, hosszúszerű buggyiban, ami egy spárgával a nyakába volt kötve. Fogalmam nincs hogy mennyire tudtam uralkodni magamon, és arcom mit árulhatott el. Nővérem rámnézett mosolygva próbált, de szép nagy, szürke szeméből patakzottak a könnyek.

— Kicsi mama, ne sírj. Divatbemutató Auschwitzban. Inkább mulassunk rajta, — mondtam és lassan, sikkesen körbe forogtam. Mindnyáján nevetésbe törtünk ki.

Még kis ideig beszélgettünk. Közben arra gondoltam, vajon, hogy nézhetek ki?

Jó volna látni magamat. Nem volt más lehetőségem, csak ha megint eljutnék a konyhába s megnézhetném magam ott az ablakban.

Olyan kíváncsiság fogott el, hogy legyőztem félelmemet és elindultam. Könnyen eljutottam odáig. Az ablakok csukva voltak. A legvégsőnél megálltam és szivdobogva belenéztem. Első érzésem az volt, hogy valaki a háttamnál áll, de nem mertem megfordulni.

— Nem, nem. Ez nem lehetek én. Ilyen szörnyen én nem nézhetek ki. Ez nem én vagyok. Ez az, aki a háttamnál áll.

Önkéntelenül felemeltem a kezem, és arra gondoltam, ha ez a tükrökép is azt teszi, amit én, akkor valószínű én vagyok. Felemelt kezemmel ütöttem a keztem a fejem, a tükrökép is ezt tette. Csak akkor néztem hátra, mert még mindig nem akartam hinni a látottaknak. Hátha valaki bentről látszik. Tenyeremre a szememhez emelve benéztem az ablakon. Ott sem volt senki.

Lassan, erőltetve, leültem a poros földre. Fejemet mélyen lehajtottam. Suttogva, szentelen hangon, mintha nem is érintette volna kiszáradt szájpaddásomat, mondtam:

— Bosszút állok. Bosszút a leguagyobb lesz, ami csak elképzelhető. Életem maradtok.

É L E T B E N M A R A D O K !

Hangosan folytattam.

— Smá Jiszráél. Halliad Izráél. Az Örökkévaló a mi Istenünk. Az egyetlen Egy. Aki igazsággal táplálod az élőket, és támogatod a gyengéket, és megyógyított a betegeteket, és szétfőrd a rabszolgák bilincseit. És büszkesen meatarodt igéreted azokkal szemben, akik a porban hevernek, és felemed őket.

OFNAT WEISS

TEL-AVIV, JEHUDA HALEVY 39

A legújabb modellekkel állunk rendelkezésére

Rokonainknak, barátainknak, vevőinknek

szeretettel kívánunk

BÉKÉS, BOLDOG UJÉVET

BOLDOG UJÉVET KIVÁN

ROKONAINAK, BARATAINAK

BÉKÉS UJESZTENDŐT AZ IZRAÉLI JISUVNAK

ÉS A SZÉTSZÓRATASBAN ELŐ ZSIDÓ NÉPNEK

שנה טובה ומבורכת

BENCZUR ZEÉV (VILI)

BÉCS

NŐI RUHA ÉS BLUZ KONFEKCIÓ

STEINER F. ÉS CSALADJA

שנה טובה

kíván tisztelt vevőink, rokonainak és jóismerőseinek

TEL-AVIV

Levanda 30, tel. 337730 ★ Eladási raktár privátoknak

BOLDOG UJÉVET

שנה טובה ומבורכת

és kellemes ünnepeket kíván rokonainak és barátainak

GUTTMAN ÉVA és JENŐ

Brooklyn — New-York

Dr. FRIED IMRE

ÉS CSALADJA

A

CITOUR

tel-avivi utazási iroda igazgatója

TEL-AVIV, BÉT OREN UTCA 3.

KIVÁN ROKONAINAK, BARATAINAK

ÉS ÜZLETFELEINEK

שנה טובה ומבורכת

שנה טובה ומבורכת

Kedves rokonainknak, jóbarátainknak üzletfeleinknek

és egész Izráelnek

BÉKÉS, BOLDOG UJESZTENDŐT KIVÁNUNK

BERGER BANDI, BETTY

Frédi, Dorit, Avi és Aloni

FIVE J. JEWELLERS LTD.

שנה טובה וחתימה טובה

KIVÁNUNK ROKONAINKNAK,

ÜZLETFELEINKNEK

ÉS JÓBARATAINKNAK

«OFER STYLE»

Lea Günsberger és a Frankl-család

Tel-Aviv, Rechov Levanda 18.

שנה טובה

Kívánunk kedves vevőinknek, rokonainknak

és barátainknak

SZLECSÁN LILI és LAJOS

NŐI KALAPOK NAGYBAN ÉS KICSINYBEN

Tel-Aviv, Mohilever utca 49, tel. 655731

NÉGYSZEMKÖZT EGY KÉRDŐÍVVEL

Irta: BENEDEK PAL

Ha egy kérdőív tiznél több kérdésre vár tölem feleletet azt már sokallom. Sőt kifejezetten idegesít a dolog. Most egy olyan kérdőívvel volt dolgom, amely kétszáznál is több kérdést tartalmazott, a kitöltése órákig tartott, s idegességnek nyomát sem tapasztaltam önmagamon. Annál több feszültséggel töltött el.

A kérdések a vészorkszakra vonatkoztak. Nagyszabású felmérés folyik arról, hogy a vészorkszak tulajdoni hogyan emlékeznek a történetekre és milyen tanulságokat kösönhetnek a tragikus korszaknak.

Ezer névkártya

Véletlenül — egy adatnyilvánító gép — vagyis egy máchsev ezer névkártya között azt is kiadta, amelyen az én nevem szerepelt. Telefonon közölték ezt velem, majd megkérdezték, hajlandó vagyok-e válaszolni a kérdésekre.

Olyan kérdések ezek, amelyekre gyakran önmagammal sem tudok válaszolni, de természetesen mégis igent mondtam, mert az a véleményem, hogy egyetlen adatnak sem szabad elmerülnie a közömbösség óceánjában, amelyre emlékezünk meg.

Egy diáklány keresett fel, egyetemi hallgató, s hangrögzítő berendezést is hozott magával, tehát nem vált mechanikussá a kérdőív kitöltése, mert tömör mondatokba foglalt válaszok helyett elbeszélgettem a diáklánnyal.

A szülei is megjárták a lágeret, s maga évek óta foglalkozik a témával, mégis tudtam neki niat mondani, hiszen minden ember élete késsz regény, csak nem mindenki írja meg a fontosabb fejezeteket.

A különleges láger

Elmondtam ugyanis, hogy mi — sokezer alföldi deportált — Ausztriában töltöttük 1944 nyarat. Mezőgazdasági munkára fogtak bennünket. De mikor ott voltunk a betakarításon, párszáz embert elirányítottak a németek Laxenburgba, a Habsburg-esalád nvári kastélyába. Ott időztünk pár napig. Onnan november végén Strasshofba kerültünk, s alkalpos fertőtlenítés után elvitték minket Bergen Belsenbe.

Ott azt mondták, különleges láger a miénk, rövidesen Svájcba kerülünk innen. Hogyan, miért, azt nem közölték. A németek nem helyeztek különösebb súlyt a tájékoztatásunkra.

En akkor 13 éves voltam, s a svájci utazás reménye a svájci iskoládával kapcsolódott össze bennem. Vártam, mikor ehetem majd táblaszámra. Sajnos, a terv nem került kivitelezésre, nem vettek minket tovább, csak az utolsó percben, 1945 áprilisában, amikor már égett a föld a németek talpa alatt. Svájc helyett

Theresienstadtba kerültünk, ott ért minket a felszabadulás.

Csak sokkal később — tulajdonképpen itt, Izráelben — tudtam meg a mi bergeni-belseni csoportunk igazi történetét. Dr. Kastner Rezső 1944 őszén még javában tárgyalt a németekkel az „Arúért vért” akcióról és megszervezte, hogy a Magyarországról Bergen Belsenbe irányított Kastner-csoport után egy további csoport is Bergenbe kerüljön — az Ausztriában dolgozó deportáltak közül.

Az „Arúért vért” ügyletet végül nem realizálták, ezért maradt el a svájci csokoládé.

Hálózsák

Felkészült-e a magyar zsidóság a deportálásra? Erre a kérdésre elmondtam, hogy az apám megsejtette, nehéz idők következnek, mert a negyvenes évek elején hálózsákokat vásárolt nekünk és gyakorlatozás céljából minden héten egy éjszakát a hálózsák padlóján végignyújtóva aludtunk. Pista öcsém és jómagam inkább játéknak véltük ezt a gyakorlatot, később keserű valóság lett. De a pircs keménysége nem volt ujság a számunkra.

Különben azt mondták nekünk, mikor 1944 nyarán elindultunk Tótkomlósról, hogy munkára visznek bennünket. A mi esetünkben ez igaznak bizonyult, a felnöttek végigdolgozták a nyarat Ausztriában.

Mi egy Bécs melletti faluban, Gerasdorfban voltunk. A munkaadó parasztok általában jól bántak velünk. Katonai fegyelem volt a lágerben, melyet mindenki respektált, kivéve egy Trattner Emil nevű debreceni fiatalembert — lehetett vagy 20 éves —, aki gyakran megszókött. Besétált Bécsbe, de este mindig hazatért. Volt, amikor nem vették észre, de előfordult, hogy elkapták. Egyszer ott voltam, amikor a német lágerführer úgy megverte, mint az igaslovat. Ez nem tartotta vissza Emilét az újabb bécsi kirándulástól.

A király születésnapja

Visszatérve Bergen Belsenre, sokan nem tudják, hogy a svéd vöröskereszt szemmel tartott ott bennünket. A megbízottjai többször is felkeresték a lágeret és szeretettel vagyot osztottak ki közöttünk. Először abból az alkalomból került erre sor, hogy királyuk, Gusztáv Adolf születésnapját ünnepelte.

Alkalmam volt leckét kapni a zsidó vallásfilozófiából is. A szeretett esomagban a többi között szalonna is volt. Ezt a szigoruan vallásos zsidók nem ették meg, az éhséggel nem törődve.

De velünk volt egy rebecen a hét gyermekével — történetesen Teitelbaum rabbi felesége, de nem Reb Jajliról van szó, s az előző Kaszner csoportban volt és át is került Svájcba. Debrecenben élt egy unokafivére, szintén rabbi, annak a felesége volt velünk a pulyáival.

Nos, amikor megjött a szalonna, a rebecen így szólt a többiekhez. — **Megbeszéltem gondolatban a férjemmel ezt a dolgot. Nekem most az a feladatom, hogy hazavigyem innen a gyermekeimet. Ehések, le vannak romlolva. Ha a szalonna erőt ad nekik, egyék meg és éljék túl a lágeret.**

Nagy vita volt e forradalmnak számító bejelentés körül, de amíg a felnöttek vitatkoztak, a rebecen gyermekei, köztük Teitelbaum Sevách, aki jó barátom volt a lágerben, korombeli lévén — percek alatt megették a szalonnát.

Haza is jöttek a lágerből, most Haifa környékén él a család. Ott volt a lágerben Lukács Gyula újságíró, a néhai Szhinházi Élet szerkesztője, Incze Sándor jobbkeze. Estenként előadást tartott. Mindig színész-történettel kezdte és egykori bankettek fogásainak ismertetésével fejezte be. Az érdekelte a publikumot.

Velünk volt Weisz Kóbi, a magyar amatőr labdarúgó válogatott lévai születésű játékos, akit a sportrajongók szeretettel vettek körül. Kóbi az önpusztítás sajátos módszerével költözött át a túlsó partra. Szenvedélyes dohányos volt és minden rendelkezésére álló enivalóért mahorkadohányt vásárolt.

Mikor a végét járta, az édesanyám meg akarta még menteni és a lelkére beszélt. Talán nem is hallotta, amit mond. Szivta a finálébas dohányból sodort cigarettát megszáloltatva, üveges tekintettel bámult a semmibe. A halál ütötte ki szájából a csikket.

Egy látcsó története

Amikor felszabadult a theresienstadti láger — a Dresdener laktanya harmadik emeletén voltunk —, a szovjet hadsereget egy zsidó katonatiszt képviselte az udvaron. Ezt onnan tudtam, hogy jiddis nyelven beszélt és közölte, hogy a két közeli zsidótanómet város, Leitmeritz és Bohusewitz háza két napon át a rendelkezésünkre állnak. Felöltöztetünk ott, jóllakhatunk. De 48 óra múltán löfi fognak az orosz katonák arra, aki hozzájárul az elhagyott javakhoz.

Apám magával vitt a beszerző utra. Betérünk az egyik házba.

— Csak enivalót viszünk innen magunkkal, semmi máshoz nem nyulunk! — mondta a papám. En megszegtem a tilalmat, mert kihúztam egy fiókot és abban nagy távcsövet találtam... Azt hiszem, katonai méretű lehetett. Azonnal elraktam. Az apám észrevette és egy pofont kaptam tőle. Az elsőt és úgy emlékszem, az utolsót. Ma már így mondom, — sajnos, az utolsót.

A legfőbb tanulság

A legfontosabb kérdés azzal volt kapcsolatos, hogy véleményem szerint mi a vészorkszak alapvető tanulsága. Mennyire határozza meg a múlt a mai életemet.

Azt válaszoltam, hogy a vészorkszak, a lágerben töltött egy esztendő életem és felfogásom, ha úgy tetszik a világnézetem legfőbb meghatározója. Mire benő az ember fejélgája, igenesak kialakul az értékrendje is.

Nos, aki lágeret járt, az jól tudja, hogy halálra ítélték voltunk, s esodával határos módon maradtunk életben. Ennél fogva minden eredmény, amit az életben elérünk, újabb győzelem a fasiszták felett.

Szabad-e felejteni? A kérdés helytelen. Felejteni nem lehet. Aki el akarja felejteni a történeteket, az lehetetlenre vállalkozik. Életünk központi problémája marad a vészorkszak. Van, aki az átkárák idején emlékezik a történetekre, mások a szörnyűség korából szlő irodalmi művek olvasásakor, megint mások akkor tekintenek vissza, amikor különböző neofasizista merényletekről olvasnak.

Lakodalm

Megvizsgáltam önmagamát. Akkor szoktam a legintenzívebben AZ IZRÁELI OPERA alapító: Eddis de Philippe

BEMUTATÓ ELŐADÁS

Szept. 30. ● okt. 3 ● okt. 10. ● okt. 13. Haifán: okt. 26 az Auditoriumban Jeruzsálem: november 22, Binjáne Hámában

MARICA GRÓFNÓ

KÁLMÁN IMRE operettje Rendező: ABRAHAM NINIO Vezényelnék: A. LEVANON A. TARSKY Kardirigens: Dr. H. PINKUS Koreográfia: JAKOB KALUSKI Fellépnek az Opera szólistái:

MIRJAM TERRY LARON GABOR KAHANA BECHAR BEN SACHAR HAYA BEN-CVI SARON SONJA GRAUMANN DALIA ZULLER CSERNY KABLI ASKENAZI Jegyelővétel: Allenby 1, tel. 657227 Haifa: Makkábi pénztár Jeruzsálem, Kahana, Ben Naim

fát terrorlegényei végeztek vele. A legfőbb tanulság? Aki túlélte a lágeret, annak nem lehet máshol igazi hazája, csak Izráelben. Ha máshol él, talán jobban él. Gondtalanabbul. De ez csak látszólagos jólét és gondtalanág. A galuti zsidó élet véres ellentmondása volt a láger. És a sok ismeretlen egyenleg kizárólagos megoldása a zsidó ország erő sítése.

Azt szokás mondani, hogy a szábre-iffjuságot, a gyermekeinket nem érdekli a vészorkszak. Lehet, hogy majd később kialakul bennünk az érdeklődés. Talán nem is lenne jó, ha a mi traumánkat is továbbadnánk nekik.

Adjuk tovább a tanulságot. Az én fiam csak annyit tud a vészorkszakról, amennyit tölem és az anyjától hallott róla. Nem vagyok irigy természetű, legkevésbé a fiamra, de ezért őszintén szívből irigylem. Mert Gabi fiamat soha nem fogják a vészorkszakról interjúolni.

BOLDOG UJEVET KIVANUNK ROKONAINKNAK, BARÁTAINKNAK, A MAGYAR ÉS A SZLOVÁK IISUVNAK

dr. Benedek Pál és Benedek Erzsébet

JERACHMIEL SCHWARTZ virágkertész

שנה טובה שנה טובה

NESS-CIONA KÖSER MAGYAR VENDÉGLŐ

TEL-AVIV, Ness-Ciona u. 8/a, tel. 652855

Kedves vendégeinknek, barátainknak és ismerőseinknek kívánunk BOLDOG, KELEMES UJESZTENDŐT שנה טובה ומבורכת Joszi és Miki Rothschild

Barátainknak, ismerőseimnek, kedves közönségemnek BOLDOG, EGÉSZSEGES UJESZTENDŐT KIVÁNAK — 120 ÉVIG!

Egyben végtelen hálával megköszönöm az Aranykor klub tagjainak azt a szeretetet, kényeztetést és támogatásukat, amellyel 17 évi főtítkári működésem alatt elhalmoztak! SANA TOVA!

E. Paul Leichter

A TEL-AVIVI ARANYKOR KLUB vezetősége ezuton kíván Izráelben és a világ minden táján lakó testvéreinknek BOLDOG UJ EVET ÉS KELEMES UNNEPEKET

● ÜZLETI UT ● ÜDÜLES ● TURISZTIKA ● ROKONLÁTOGATÁS SZUKOTI KIRÁNDULÁSOK NAGY VÁLASZTEKBAN Bármilyen utazási tervével forduljon bizalommal

CITOUR

UTAZÁSI IRODA Tel-Aviv, Brenner 2 (Allenby-sarok) Tel. 28-59-59, 28-17-55

Egyéni utazások Magyarországra. A vízum-kérelmeket benyújtjuk. Beszélünk magyarul. (Szerda délután zárva.)

1981.IX.28

SCHEFFER MOSE BUTORÜZLET

Tel-Aviv, Ben Jehuda 74. Telefon: 226387 BUTORKÜLÖNLEGESSÉGEK

A komoly, megbízható, finom ízléssel tervezett butorok beszerzési forrása. Tökéletes kivitelezés a legjobb minőségű anyagokból Legnagyobb választék készen és rendelés szerint. KEDVES VEVŐIMNEK, ROKONAIMNAK ÉS BARÁTAIMNAK

שנה טובה ומבורכת

ÉS KELEMES UNNEPEKET KIVANOK

MEZEI ANDRÁS IZRAÉLI JEGYZETEI:

2. Sziréna, reggel nyolckor

Mintha egy szürrealista álmodnék újra és minden résekben bepálcikázó, követ és falat ragyogató világosságban. Lehetséges ez: itt vagyok Tel Avivban? Reggel nyolc óra van és valóban jól halom? Odakint szólnak a szirénák? Légítámasz van? Nem tudom, miért nem ugrok föl! Miért hiszem azt, hogy ez nem háború. Nem légítámasz. Nem kapkodok a ruhámat magamra, nem a pincét, de álmosan, melán a szemüvegemet keresem, mert mintha kiüresedtek volna az utcák odakint, az alumínium zsalu gáteren túl, miközben süvöltnek a szirénák erősen, háborúsan. Bentről úgy hallom: tizezer méteres csendben alszanak és visszhangznak az üres utcákban a mindéddig csak otthon, Budapestben hallott egykori, háborús vészhangok. Baljós árnyként szállt rá a kivilágított sötét part, a tegnap esti repülőgépek, a ciprusi járat merőlegesen repült rá Tel Avivra, hogy elvegye a „Szentföldre” lépés évezredes áhitatát az éjszakai fényképrázatokkal, s leszálljon Luddon, a Ben Gurion repülőtéren, mintha nem is ott, nem is az, hanem itt most, ez a szirénázás volna a megérkezés Izrael valóságába.

A hosszú erkélyt beborító alumínium zsalugáter szerkezetével nem boldogulok. Félköríves, beugró patentszerkezetekkel nyílik. A lapkák nyithatók. A szirénázás nem szűnik. Másodpercek idő zárványában bolyongok, fény-részen faltól falig tapogatózva. Nincs emberi hang! Nincs géphang. Semmi nincs, csak a sziréna... Végre! Végre! A rigliszerű alumínium-karocska enged, a lapkák a függőlegesből most a vízszintesbe fordulnak át, kitárolják az utcáriszlet a világosságban, egy városrészt mereven, mozulatlanul, némán, a szirénahangnál is érthetlenebb feliratnékül, hangnékül valóságérthetlenségben. Mi ez? A vendéglátóm, Ilán Ardon álmosan, pongyolában, papucsban, jó reggelt mond, és kinéz az utcára. A megmerevedett néma városra néz ki. Láthatja: ahogy lépett, úgy állt meg lépése közben itt a járdán egy asz szony. Egyik lába hátul, a másik meg elől. A táska meg-megmozdul a kezében. A kicsik, a gyerekei mögötte állnak. Bő ingesek, jüket lebegett a szél. A biciklis a jobbfele dőlve, félrefordított kormányval, mereven. Most, hogy leírom most is valóságérthetlenség helyzetre látok: gépkocsik, autóbuzsok kiüresedett zsufoltóságaira, arra, hogy egy külön férfikar a fogantatja fogja. Egy kar. Az arcom pedig, az arcom egyedül.

Mi ez?! — Nem tudod? — kérdezi Ilus, mintha közölte volna velem, számítsak rá, hogy ez lesz.

Nem tudom! Pompei merevedett meg így a láva alatt — de itt nincs láva. Világosság van.

Szél van. Egy régi híradófilmben lobogtatta a plakátot így a szél, fültéppő szirénázás közben kiüresedett utcát mutatta. — „Ez az emlékezés napja” — mondja Ilán álmosan. Megszokott, évről évre ismétlődő ritus ez, reggeli szirénázással. Így áll Tel Aviv, Jeruzsálem, Haifa, Beer Sheva. Minden város és minden település fölött a „Vészszirénák” vészhangjainak hangsátora. Ha most, erre a pillanatra összpontosítanak légítámaszukat az Izraéliek ellenséges arab államok — suhan át bennem — épp olyan meglepetésben lehetne része Izraelnek, mint a 73-as háborúban. Most azonban megmozdul az utca, előttem. Mindenki kilép a mozdulatlan sárgából, mintha a második világháború európai városaiól lépne ki, a robbanásokból, a pincék, a börtönökből, a gettókból, a koncentrációs táborokból — de nem mintha! Kilépnek Kiszakadnak a képerces ritus merevségéből most, 1981-ben is, április 30-án, reggel nyolc órakor, a szirénahang elakadásának második percében.

Kilépnek az utcai járókelők a tegnap esti dokumentumfilmből, a Holocaust emlékeiből, az egykori megaláztatottság képsoraiból. Mozog a város. Az ömíndított berobantják a benzinmotorokat, a gyerekek eléri anyja kezét, mert letelt a két perc — „De azért, tudod, ebből nem lehet kilépni, mondja egykori budapesti ismerősöm, Konrad Mari — ebbe csak bele lehet halni.” Elvinni magunkkal véglegesen majd mindazt, ami velünk történt meg, amit még így se hisznek el nekünk a saját gyerekeink, mert nem értik meg: „Mama, miért nem vágod a szemükbe a kanalat?! Mama, a kést! Mama „szappanok” voltatok! Gyávák. De hát ez nem történthetett meg teveled, mama, hiszen ez olyan régen volt...” Szégyen és szétszóratás? Az apák megvetése? Azoké, akik a haláltáborokból kitántorogtak Palesztínába? A több mint egymillió zsidó bevándorló 1945 és 1949 között, most takarja el arcát? Ez az egymillió nem lesz sohasem „igazi” izraeli a bennszülöttek szemében? De hát kik építették fel Izraelt? Nem a sűrűlték? Nem a csont-bőr arccsokkákból kitekintő riadt, kiszolgáltatott szemek felnőttjei? Nem a csonkák?! A csonkolt-lelkűk?

Egy nap se mult el fölöttem itt, ebben a nagyon új-régi országban, és máris évekre való töprengések be szédülök bele, miközben thinát, különleges olajból készült mártást reggelizem „pitával”, és bő lére eresztett kávéval. Ujságot is olvasok verőfényes, kellemes

békés reggelen, — „Semmiképp se tűnjük — harsogja kétségtelesen demagóg jelszavak között Be gin, Izrael miniszterelnöke —, hogy a libanoni keresztényeket ugyanaz a sors érje, mint a negyvenes években az európai zsidóságot.” — Ez így együtt sok egy kicsit a látogatónak, Izraelben is. Befejezem a reggelimet gyorsan. Összehajtogatom és eltüntettem az ágytünetem az alvászobámból, mely nappal fogadószoba. Ilána rendelés, melyben európai de inkább keleti zsidók, a „gyöngéb” nemhez tartozók szedetik, vagyis építésként tiszurásos, elektronikus eljárással szűrteük nem esztétikusnak ítélt zónáit. Csinosabbnál csinosabb lányok szorítanak ki a nappaliba már korra délelőtt. Iraki, jemeni, sziriai és iráni származásúak irigylük a szőke szőrtelenséget a tengerparti fürdőhelyeken feltűnő északiaktól. Drága mulatság? — kérdező. — Nem olcsó. A szőrtelen láb igénye, úgy látszik, erősebb a megafonok hangjánál, melyek a Tel Aviv-i tengerparton tízpercenként figyelmeztetnek az elhagyott csomagok, a víz alatti aknák robbanásveszélyére egy-egy zeneszám, egy-egy hűtőgépgyár árszállítással kecsgetett hirdetései között. Lehet, hogy ezek a lányok jobban félnek attól, hogy előnytelenül mutatkozzanak meg itt, a tengerparton, mint a me rényletektől?

A kérdés „ilyetén való feltevé

se”, elismerem erőltetett, de itt van. A „levegőben” van, mint a forró napsütés, a hűvös tengeri szél. Modern öntözőrendszerek fölött a mámoros vegetációrobbanás: saroktól sarokig újra meg újra észre kell venni egy-egy sajátosan egyéni óriáspálmát. Nekem újdonság. Majd mindegyikről azt hiszem, hogy valaki hozzáférhetetlen és megismerhetetlen személység az utcán, inkognitóban.

A „Stern” kávéház teraszán az Új Kelet című Tel Avivban megjelent magyar nyelvű újságban olvasom: a sziriai tüzérsg Libanon felett lelőtt egy pilóta nélküli izraeli repülőgépet. — „Mekkora lehet?” — „Ekkora” — mutatja Jozsef a sportújságíró, mintha egy röfnyi mértékelt mutana kétkézzel. — „Ilyen picit?” — „Miért?” A hir se nagy. Egy szárnyas fényképezőgépet löttek le. — Igen, egy kukucsó, leleskedő repülőgépet. Végül is csak egy látószert, amolyan félszemet. A hadsereg Daján-szemét, mely a találat pillanatában bizonyára lefényképezte a maga megsemmisülését is. A háborúhoz vezető folyamatok eszközlőit kellene egyszerű lefényképezni, azt, hogy egy felelőtlenül leadott puskalövés, a válság, viszontválság, egy helyi csatározás öngerjedése mennyi fantom-félelmet képes életre kelteni? Mennyi téves információt regisztrál! S nem beszélve a modern hírközlés öngerjedéséről... „Ma nehéz nap van — mondja

Jozsef, miközben közli, hogy délután a tengerparton található, este a Cassit kávéházban, s hozzáteszi: ma nem lehetetlen, hogy háború lesz.” — Mondja ezt gumipapucsban, rövidnadrágban, Sportosan. „Ne mondd!” — Ennyit tudok szólni meglehetősen szellemtelenül, kihívó hangon: „Ne mondd!” — Megáll, mint aki most vette észre, hogy kihívóan viselkedem vele ebben az ügyben. Visszaül. Leül mellém

a székre, a presszó teraszán. A kezem fejére teszi a kezét. És most érzem, hogy rám figyel teljes lényében, komoly szándékkal, mintha meg akarna nyugtatni, hogy nem mondaná, de ma (speciel?) nem lehetetlen, hogy háború lesz... És még egyszer megpaskolja a kezemfejét, még egyszer feláll, és köszön, és közli velem, hogy délután a tengeren, este a Cassitban található. Mintha látásomat és értelemmet, mielőtt mindezt felfoghatnám, találat érné, mint Libanon felett a mai izraeli „ügyelet” kémrepülőgépet.

(Folytatjuk)

APRÓHIRDETÉSEK

- **HAMAVRIK** nagytakarítás, polisz: el: feregirás lakásokban, engedély 1250, telefonszámmal 313589-310030
- **MAGDA** fogászati laboratórium vállal sürgős protézis-javításokat; fél óra alatt. Nyugdíjasoknak 25 százalékos engedmény Tel-Aviv, Balfour 27.
- **VESZUNK** használt butorokat, frizsidereket, felszámolókat, régiégeket. — 04-662066, 04-328611, 04-85009. Haifa.
- **VESZUNK** és eladunk mindent. Alkalmilag ajándéktárgyak, aghyuzatok, törülközők, anyagok, „Universal”, Allenby 27., pince.
- **FILIP** Hámumche vesz bútorot, frizsidereket, régiégeket, fosztást, 837775, este 873223.
- **4 SZOBAS** luxus Derech Haniachon, amerikai bútor, dupla mellékhelyiség, fűtés, 6-ik em. 395961.
- **FREDI** vesz butorokat, frizsidereket, televíziót, szőnyegeket, hagyatékat és antik tárgyakat. 835866 este 856362.
- **HERZL** vesz bútorokat, frizsidereket, televíziókat, szőnyegeket, felszámolókat, házhoz jövök. 852350.
- **„SZUPERCHOM”** Jaffa Jehuda Márkuza 8, tel. 368180, 823814, 831864. Nap-bovier-gyár zománccal és a hűtőgépek porcellánból. 10 éves jótállással az Izraeli Szabványhivatal felügyelete alatt. Kedvező fizetési feltételek.
- **KIADÓ CHOLONBAN** esendes 3. bútorozva, kerített, telefonnal 2.000 seket. 801865.
- **ELADÓ** Natanján, Ezorimban 3 szobás rendezett. 20-22 közt 053-42939.
- **RAKTAR** kiállítás lezártított áron! Terasz, szekrények fából és plasztikból. „Horobad”, Jehuda Halevi 109., Tel-Aviv.
- **BAT-JAMBAN** exkluzív 2 1/2 nagy szoba, II. em. sok pluszok, esendes központ, azonnal beköltözhető 57.000 dollár 837140, 994187, 873518.
- **BORKABATOK**, nyulszak, tekészen és rendelés, javítások párizsi szakembertől. Oriy, Ben Jehuda 22. Tel-Aviv, tel. 298856. Sána Tová.
- **NAGY VALASZTEK**ban bútor- és nyúl szakértők és férfiak számára. Nagy méretű, táska és bőrdobok. Javítások Gyári árak Doron”, Allenby 40. Tel-Aviv, tel. 639217. Kíván vevőknek rokonaijak és barátainak Sána Tová.
- **TISZTVISELŐNÖT** keresünk német nyelven 45 gépírás tudással. 03-820593, 03-839883.
- **JOLSZITUALT** férfi barátságot keres 50-ig. Hajlandó segítséget nyújtani. „23090/L” POB 1339, Tel-Aviv, 61013.
- **SCHMILER** az egyetlen német zongora amely Izraelben állítanak össze. Akció ár. (Új oleknak különleges engedélyekkel). Uzem Migdal.Háemkenben. Ipari negyed, tel. 065-41412/3. Haifai iroda 04-674817/8.
- **MAGDA** fogászati laboratórium vállal sürgős protézis-javításokat, fél óra alatt. Nyugdíjasoknak 25 százalékos engedmény, Tel Aviv Balfour 27. Kellemes tünnepek!
- **„BELLA-DONNA”** kozmetikai cikkek laboratóriuma Tel-Aviv, derech Petach Tikva 9, tel. 621689, 623082, ajánlja a kozmetikusoknak különleges exkluzív kozmetikai szert, amelyek elősegítik a kezelést, még a legkényesebb esetekben is. Külföldi kikészítő szerek, hideg viaszcsomagolás és szállítás kozmetikusoknak megrendelés sz-rint. Gyors szállítás a vevő címére. Boldog újévet kívánunk.
- **TANFNYITÁS** alkalmából! Mindenféle íróasztal, székek gyerekszobába nagyban és magánosoknak Schwartz Károly, Tel-Aviv, Matalon 30.
- **ORLEVELES** gyógyszerész keres privát gyógyszerár. 15 órától 789762.
- **SEGÍTSÉGET** keresünk idős nőből, Cafon T.A.-ba (Kasztel), román, francia és jidisz tudással. 03-440373. 03-451087.
- **CUKRASZT** keresünk, jó munkafeltételekkel. „Wilhelm” cukrászda, Hod-Háron, 052-34350.

Kedves rokonainknak, barátainknak, vevőinknek

BOLDOG ÚJÉVET ÉS **בְּחֵן הַיְהוּדִים טוֹב**

kíván

WACHSMANN JICCHAK és IRÉN
hirdetési iroda, ajándéktárgyak és virágüzlet, Rámát-Jozsef, Merkáz Miszchári 37

BOLDOG ÜNNEPEKET KIVÁNKUNK
ROKONAINKNAK, BARÁTAINKNAK
ÉS VEVŐKÖRÜNKNEK

Schwartz Zsuzsi, Zolti,
Ingrid, Miki, Nina és Ilana

E.M.B. **Soleil**

A minni mosógéptulajdonosok figyelmébe!

„Elektronika” Számi Oszkár, Shenkin utca 52, Tel-Aviv, telefon: 615267, 840902 — tudatja, hogy elvállal és fellétséggel végzi a fenti mosógépek javítását. Ezennel meghívja önöket, hogy látogassák meg bizalommal műhelyében.

— CHAG SZÁMEÁCH —

AZ ORVOSOK HISZNEK AZ AKUPUNKTURÁBAN

A KINAI TÜKKEL VALÓ GYÓGYMÓD HELYET KAP A KÓRHÁZAKBAN ÉS RENDELŐKÉBEN IS!

Egészségügyi problémája van? Fájdalmaktól szenved?

Rendelkezésére Tel-Avivban modern rendelő, amelyben kínai tük segítségével gyógyítanak. A kezelés teljes orvosi felügyelet alatt történik, ártalmatlan gyógyszerek és kísérő jelenségek nélkül.

Az akupunktúra igazolta magát, mint célszerű kezelési- és gyógymód idegbetegségek és lelki feszültség esetén, mindenféle fájdalom csillapítása és gyógyítása terén — fejfájás, reuma, isiász, impotencia, gyomorfekély és más betegségek esetében, amelyekkel a modern orvostudomány nehezen bírkózik meg.

Speciális kezelés dohányzásról való leszoktatásra és fogyókúra diéta nélkül.

★ Vizsgálat és tanácskozás — díjmentesen ★
Tel-Aviv, Marmorek u. 3, a Habima térnél.
Látogatási idő megbeszélése telefonon: 13 órától 03-244381

Megboldogult drágánk

MARGARÉTA (Manci) LOPATKA 71

elhunyának első éve leteltével

AZKÁRÁT

tartunk 1981 október 1-én, csütörtök délután 16 órakor, a choloni temetőben. — Találkozás a temető régi bejáratánál.

A CSALÁD

Felejthetetlen feleségem, édesanyánk, nagyanyánk, nővérem

SCHWARTZ JOLANDA 71

Arad (Románia) — Naharia

elhunyának slosimján, okt. 1-én, csütörtök d.u. 4.30-kor

AZKÁRÁT ÉS SIRKÓAVATÁS

tartunk a nahariai temetőben.

A GYASZOLÓ CSALÁD

★ **AZ IZRAÉLI SZEMLE 28** oldalas ünnepi számából: Antiszemitizmus Amerikában? — Lengyel-orsz konfliktusok — Gyilkos verseny a repülésben — Tömegturizmus — Japán gondjai — Mai gyerekek — Hogyan akarták megölni Hitler? — Ne paráználkodj — Az öregedésről — Egészség — Robotnyik Chájim levele — Hallotta? — Szemle — Margó — Novellák — Képes humor és sok más.

Minden új előfizetőnek — portó ellenében — négy ajándékot küld a kiadóhivatal: Haifa, Hámáapilim 5. — Telefon: 04/531-813 és 231-814.

AZ IZRAÉLI SZEMLE — az igényes olvasó folyóirata.

Szerkeszti: **Dr. Árje Kaddan**

Utazások • Kirándulások
Vakációk • Ajándékesomagok

CANAANTOURS
BEN JEHUDA STR. 113
Tel. 22912

סיכונים וסיכויים

בימי האחרונים של השנה החולפת אירעו שני מאורעות שאינם גורלים אמ"גם אך אופייניים למצבנו. האחד הוא המפגש בין שר החוץ הישראלי לבין שר החוץ הסורי והאחר הוא שלילת הסיוע הכספי והטכנולוגי של ה"סוכנות הבינלאומית לאנרגיה אטומית ל"ישראל.

ההחלטה שנתקבלה בווינה היא הרע במיעוט — כאשר ישראל לא גורשה — למרות הלחץ הערבי מהארגון הבין-לאומי רק "נענשה" על "סחאה" הגדול, דהיינו שהסודיה את הכור האטומי הרעיק שאיים עליה אינם ממש. ההחלטה מנשאה את החשש הצדק" בר מתייחס העולם אל ישראל ומבהירה, איזה סיכונים צפויים לנו בפרומים בינלאומיים גם בי שנה הבאה.

ההגישה בין שני שרי החוץ לא הביאה אומנם שום שינויים מהפכיים בחישי שתי הארצות — אך עצם קיומה רומז על כך כי קיימים סיכונים להדברות גם עם "העיר" ומימית ישראל יש משקל ממש גם לגבי מעצמה שהיא לא דווקא ידיו"תית כלפינו.

תוך סיכונים וסיכויים נכנסים אירופ לשנה החדשה — וכולנו תקווה כי היא תהיה שנה של סיכויים לשלום אמיתי וצדק — כאשר שנה של סיכונים.

ESÉLYEK

ÉS KOCKAZATOK

A most záruló év utolsó napjaiban történt két olyan esemény melyek egyike sem sorsdöntő, de mindkettő jellemző helyzetünkre.

Az egyik az izraeli és a szovjet külügyminiszter közötti találkozó, a másik pedig a nemzetközi atomenergia ügynökség anyagi és technológiai segítségének megvonása Izráeltől.

A bécsi határozat a „két rossz közül a jobb”, minthogy Izráelt az arab nyomás ellenére sem zárták ki a nemzetközi szövetből, csak „megbántették nagy bünéért” — amiért elpusztította az iráki atomkóhót, amely biztonságát fenyegette. A határozat érzékelteti azt az „igazságérzetet”, amellyel a világ Izráel eszekekedeteit elbírálja és egyben utalás arra, hogy milyen kockázatok várnak ránk nemzetközi fórumon az új évben.

A két külügyminiszter találkozója nem hozott ugyan semmiféle forradalmi változást a két ország kapcsolatában — de maga a találkozó ténye utal arra, hogy kilátásaink vannak a „másik féllel” való tárgyalásra is és Izráel államának sulya van olyan nagyhatalommal szemben is, amely nem folytat baráti politikát irányunkban.

Nemesak kockázatokra számít hatunk tehát az új évben, de kilátások is kecsesgetnek és reméljük, hogy az igazi és igazságos béke esélyei nagyobbak lesznek, mint a kockázatok, amelyekkel szembe kell néznünk.

HAZAMENNI VESZÉLYES

Belgrád. — Hat évi börtönre ítélték Boszko Simic amerikai állampolgárt, aki jugoszláv állampolgársággal is rendelkezik. A vád szerint amerikai kém volt. „Jugoszlávia biztonságát veszélyeztető” adatokat szállított a CIA-nak és egy másik, a jelenléte meg nem nevezett országnak. Simic Csikágóban lakott és öt évvel ezelőtt kapta meg az amerikai állampolgárságot. Áprilisban tartóztatták le, amikor meglátogatta családját Jugoszláviában.

UJ KELET

67770 Tel-Aviv, Hárákevet 52
FUGGETLEN NAPILAP
Telefon: 330011

Főszerkesztő:
S. HIMMELFARB

A szerkesztőség nem felel a hirdetések tartalmáért. — Késiratokat nem őrzünk meg és nem adunk vissza.

PERESZ:

Mitterand támogatja a camp-davidi egyezményt

A Munkapárt elnökének meghívására az országba érkezik Leopold Senghor — A francia elnök hosszas baráti beszélgetést folytatott Peresszel

Ugy tűnt, hogy a történelem megismétli önmagát és a 25 évvel ezelőtti idők visszatérnek, amikor Simon Peresz Párizsba érkezett, első franciaországi látogatására, amióta Francois Mitterandot választották meg elnöknek. Az Elysée-palotában, ahol az elnökkel találkozott, és a Hotel Matignonban, ahol Pierre Mauroy francia miniszterelnök látta vendégül — mindenütt régi barátokkal találkozott, még a francia—izraeli barátság fénykorából, amelynek Peresz egyik kezdeményezője és megalapítója volt. — A különbség csak az, hogy míg azok az új francia szocialista kormány központi emberei, addig Peresz ellenzékben van.

A Munkapárt elnöke a múlt hét végén utazott a francia fővárosba, hogy résztvegyen a Szocialista Internacionálé ülésén, amelynek egyik alelnöke. Amikor Peresz belépett a Matignon szállóba, a francia miniszterelnök hivatalos helyiségébe, ahol ünnepi vacsorát adtak a szocialista vezetők tiszteletére, valaki váratlanul így szólott hozzá: „En beszélek jidisiül”. Ez Jean Michael Rosenfeld volt, — Pierre Mauroy egyik vezető tanácsadója. Peresznek még ideje sem volt válaszolni, amikor valaki más héberül szólította meg. Utána a francia miniszterelnök köz-

vetlen szavakkal ezeket mondotta:

— Molletnek igaza volt. Még meglátjátok,

mint mindig, a szocialisták a legjobb barátaitok. Bizhattok bennünk most, amikor kormányon vagyunk, mint ahogy segítettünk benneteket az ellenzékben is.

MITTERRAND:
Izrael bízhat a francia szocialistákban

Peresz másnap Francois Mitterand elnök vendége volt, és amikor ez a bankett után kikísérte a jelenlevőket autókhoz, váratlanul Peresz vállára tette a kezét, és így szólott hozzá: „Maradj itt még egy kicsit, elcsévegünk”. Ez a csevegés a két államférfi között közel másfél órát tartott, meleg baráti légkörben. Mitterand keresztneven szólította Pereszt és Peresz is „François” névvel fordult régi barátjához.

Politikai megfigyelők szerint, a Peresz és Mitterand közötti magánbeszélgetésnek különösen azért van nagy jelentősége, mert a francia államelnök másnap Szaudiába indult hivatalos látogatásra. A francia elnök és az izraeli ellenzék vezére hosszasan elbeszélgettek a szauidai béketerről, amelyet Fáhéd herceg nyújtott be egy hónappal ezelőtt. Mitterand meg van győződve róla, hogy ez a terv „az egyik legfontosabb és legpozitívabb tényező az utóbbi években”. Peresz

Hatvan millióból kétf millió...

Megírtuk annak idején, hogy Leo Siegman nevű amerikai gyémánt-kereskedő becsapta néhány izraeli kollégáját, akiktől rendelést vett fel, de nem szállított. A felvett előlegek összege mintegy 60 millió dollár volt. Azóta bittal ütötték a nyomát azok, akiket rászédett. Siegman most kétf millió dollárt megtérített az izraeli gyémántosoknak.

Siegman ellen eljárás indult Izráelben. Az ügyvédje védő-iratot nyújtott be a polgári eljárás során és abban közölte, hogy a kétf millió dollárt különböző bankok útján juttatta el az „üzletfeleinek”.

ATERETH

Tel-Aviv, Dizengoff 105, (Frischman sarok)

Minőségi kézimunka cipők, speciális méretek rendelésre.

Ortopéd osztály különleges problematikus esetekre,

A vevő szükségletei szerint.

Megkezdjük a téli modellek árusítását.

BOLDOG UJEVET KIVAN ATERETH

שנה טובה
וגמר חתימה טובה

KIVANUNK VEVŐINKNEK
ÉS BARATAINKNAK

Argobantours

BUGRASOV 5, TEL-AVIV, TELEFON 235234, 236627

3 HETES MAGYARORSZÁGI UTAZÁSOK

Október 14, 28. November 11, 25. December 9, 20.

VIZUM BIZTOSITVA.

További információ

«VOYAGE» — KOWARSKI

utazási iroda, Dizengoff Center 781.

(Bejárat a King George utcából) tel. 290231.

Beszélnék magyarul.

ZONGORAVÉRSÉNY

● Lengyel Vera előadásában a rádió ma 16.50-kor, Ávidom „Voltak idők” c. zongoradarabjának bemutatóját közvetíti.

UNNEPI NAPTÁR

1981 szeptember 28, hétfő
5741. Elul 29.

ROS HASANA ELŐESTÉJE

GYERTYAGYUJTÁS:

Jeruzsálem 4.52
Tel Aviv 5.11
Haifa 5.02

1981 szeptember 29, kedd
5742. Tisri 1.

ROS HASANA ELSŐ NAPJA

TASLICH

1981. szeptember 30, szerda
5742. Tisri 2.

ROS HASANA MÁSODIK NAPJA

AZ ÜNNEP KIMENETELE:

Jeruzsálem 6.01
Tel Aviv 6.01
Haifa 6.05

RÁLI:

Az autonómia-tárgyalás olcsóbb, mint egy tank

Butrusz Ráli, az egyiptomi államminiszter váratlanul a Kairóban tartózkodó izraeli küldöttség dícséretét érdemelte ki. Ráli, akit általában erélyes és meg nem alkuvó magatartásáról ismernek, olyan kijelentést tett Samuel Lewis, az USA izraeli nagykövete előtt, amit később az izraeli küldöttség tagjai gyakran hangoztattak.

Lewis ugyanis — nem túl nagy diplomáciai érzékről tanuskodva — azt mondotta, hogy az autonómia-tárgyalások ideje alatt a vendéglátás és az étkezés nagyon sokba kerül.

— De ez nem ér fel egy tank árával! — vágta rá kapásból dr. Butrusz Ráli.

Felejthetetlen drágánk

GERVAI TIBOR 771

Budapest — Tel-Aviv

ÁZKÁRAJÁT ÉS SÍRKÓAVATASÁT

1981 október 4-én, vasárnap délután 3 órakor tartjuk.

Találkozás a choloni temető régi bejáratánál.

Gyászolják:
**SZULEI, FELESÉGE,
GYERMEKEI, UNOKAI**

Szeretett feleségem, anyám

FARKAS ESZTER szül. MELÁMED

771

Sibiu — Bné-Brák

SÍRKÓAVATASÁT

1981 október 1-én, csütörtök délután 4 órakor tartjuk a petách-tikvai temetőben.

Autóbusz indul a háztól, Ezra utca 24, d.u. 3.45-kor.
**FERJE, FIA
ÉS A GYÁSZOLÓ CSALÁD**

Felejthetetlen drága feleségem, testvérem

ROSENFELD ESZTER 771

szül. NEUMANN

Magyarláros — Rámát-Jisáji

elhunyának slosimján

ÁZKÁRÁT ÉS SÍRKÓAVATÁST

tartunk október 4-én, vasárnap délután 3.30-kor, a rámát-jisáji temetőben.

Külön autóbusz indul a lakástól, 3.15-kor.

A GYÁSZOLÓ CSALÁD